

การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ
ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ถิรฉัตร คงจันทร์
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ
ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ถิรฉัตร คงจันทร์
ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา

โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

ชื่อวิจัย	การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
ผู้วิจัย	นายถิรฉัตร คงจันทร์ ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร
ปีที่ทำวิจัย	ปีการศึกษา 2559

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างและพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ 2) เพื่อศึกษาคูณลักษณะ 4 H ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน

ผลการวิจัยมีดังนี้

1. การสร้างและพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าแนวทางฯ มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และบริบทของโรงเรียน เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของแนวทางทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านที่มาของแนวทางฯ ด้านกระบวนการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ และด้านคุณภาพของแนวทางฯ

2. ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะ 4 H ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จำแนกรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ดังนี้ ด้านพลศึกษา ด้านหัตถศึกษา ด้านจริยศึกษา และด้านพุทธศึกษา

3. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรายงานผลการพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยผู้วิจัยสร้างและพัฒนาคู่มือการเบิกค่าใช้จ่ายฯ ขึ้น โดยมุ่งหวังให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง ใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คู่มือฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณ นายพรเทพ แป้นเพชร ผู้อำนวยการโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง นางสาวพรรัตน์ เอกพันธ์พงษ์ รองผู้อำนวยการโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง นางสาวจรีรัตน์ พิชัยภาพ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง ที่ให้ความกรุณาในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ทั้ง 2 ชุด ผู้วิจัยขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณข้าราชการครูและบุคลากรของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนองทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามการวิจัย ขอขอบพระคุณคณะกรรมการกลุ่มบริหารงานวิชาการทุกคนที่ให้ความร่วมมือในทุก ๆ ด้านจนการวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ฉัตรพร คงจันทร์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
สมมติฐานการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
กรอบแนวคิดการวิจัย	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
นโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	8
โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร	18
การสร้างและพัฒนาคู่มือ	21
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	23
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	31
การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ	34
วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล	36
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	36
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมฯ	38
ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	39

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 (ต่อ)	23
ตอนที่ 3 คุณลักษณะ 4H ของนักเรียน.....	24
ตอนที่ 4 ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษา.....	45
ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ	46
บทที่ 5 สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	47
สรุปการวิจัย	47
อภิปรายผล	49
ข้อเสนอแนะ	51
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	53
ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....	54
ข แนวทางการจัดกิจกรรม.....	56
ค แบบสอบถาม.....	84
ประวัติผู้วิจัย	89

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง 1	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม 31
ตาราง 2	จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม 39
ตาราง 3	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ จำแนกรายด้าน 40
ตาราง 4	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ด้านพหุศึกษา 41
ตาราง 5	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ด้านหัตถศึกษา 42
ตาราง 6	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ด้านจริยศึกษา 43
ตาราง 7	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ด้านพลศึกษา 44
ตาราง 8	ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจของครูที่ปรึกษา ที่มีต่อจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ 45

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การจัดการศึกษาในปัจจุบัน มุ่งพัฒนาให้นักเรียนเกิดทักษะในการแสวงหาความรู้ ควบคู่กับการสร้างองค์ความรู้ ตามแนวทางของการสร้างและค้นพบความรู้ด้วยตนเอง (Constructivism) ซึ่งมุ่งเน้นการให้เครื่องมือในการคิดแสวงหาความรู้ มากกว่าการสอนองค์ความรู้ให้นักเรียนรับรู้โดยตรง สอดรับกับแนวโน้มของกระแสความเปลี่ยนแปลงทุกด้านในยุคปัจจุบัน การจัดการศึกษาจึงจำเป็นต้องมองภาพในอนาคตว่าสังคมจะเป็นอย่างไร และการศึกษาในฐานะที่เป็นหน่วยผลิตทรัพยากรมนุษย์จะต้องมีการเตรียมการและมีวิธีการอย่างไรในพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ

บริบทที่สำคัญในการออกแบบการศึกษาในปัจจุบันก็คือ พลวัตการเปลี่ยนแปลงโลก จากการก้าวผ่านจากศตวรรษที่ 20 เข้าสู่ศตวรรษที่ 21 กระแสการเปลี่ยนแปลงโลกได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และการเมืองของทุกประเทศ กระแสการเปลี่ยนแปลงที่ชัดเจนถูกหยิบยกขึ้นมาเป็นปัจจัยการเปลี่ยนผ่าน เช่น การปฏิวัติ Arab Spring ผ่านการใช้เทคโนโลยี Social Media การก้าวขึ้นมาทางเศรษฐกิจของเอเชีย หรือภาวะอากาศที่เปลี่ยนแปลง เป็นต้น คนในโลกยุคใหม่ที่ท่ามกลางพลวัตการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จึงต้องมีความพร้อมที่จะเผชิญกับความเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนผ่านเหล่านี้ หากสังคมหรือพลเมืองขาดความพร้อมในการก้าวผ่านก็จะทำให้ประเทศไม่สามารถเดินต่อไปได้จนเสี่ยงกับการเป็นรัฐที่ล้มเหลว ประเทศไทยก็จำเป็นต้องก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 เช่นกัน ดังนั้น การเตรียมความพร้อมคนไทย เพื่อการนำพาสังคมและประเทศไปสู่โลกที่หนึ่งจึงเป็นจุดวิกฤต (Critical Point) ของชาติที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557ก : 1)

อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมามีประเทศไทยยังคงขาดความชัดเจนในการกำหนดเป้าประสงค์หลักของการศึกษา (Objective Function) ซึ่งเปรียบเสมือนผลสุทธิของระบบหรือปลายทางที่การศึกษาต้องพัฒนาและเสริมสร้างให้พลเมืองและสังคมสามารถอยู่ได้อย่างภาคภูมิ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2557ก : 1) การจัดการศึกษาที่ยังขาดเป้าประสงค์ที่ชัดเจน จึงส่งผลต่อผลลัพธ์อย่างชัดเจน

ผลการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และผลการใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนผลการประเมินคุณภาพต่าง ๆ พบว่า ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งผลการทดสอบระดับชาติ (O-net) ผลการสอบ PISA เป็นต้น ถึงแม้ว่าสถานศึกษาจะใช้เวลาการจัดการเรียนการสอนมาก สถานศึกษาบางแห่งใช้เวลา 7 – 8 ชั่วโมงต่อวัน อัดแน่นเนื้อหาวิชาการมากกว่าให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง ผู้เรียนมีภาระงานหรือการบ้านมาก หรือต้องนำการบ้านไปทำที่บ้าน หรือต้องเรียนพิเศษ ทำให้เด็กเกิดความเครียด เด็กคิดไม่เป็น วิเคราะห์ไม่ได้ ขาดทักษะชีวิต เป็นต้น (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559 ข : 1)

ผลลัพธ์จากการจัดการศึกษาที่ผ่านมา จึงยังไม่ตอบโจทย์ของการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่พยายามอัดเนื้อหาทุกอย่างให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ มากกว่าการให้ผู้เรียนสร้างวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่งผลให้ผู้เรียนไม่มีวิธีการในการเรียนรู้ ไม่มีวิธีการที่จะแสวงหาความรู้หรือคำตอบเมื่อต้องเจอกับคำถามหรือสถานการณ์ที่จำเป็นต้องหาคำตอบหรือแก้ปัญหา ผลที่ได้จึงปรากฏออกมาให้เห็นผ่านคะแนนสอบ O-net และการสอบ PISA ซึ่งนั่นเท่ากับว่า คำตอบของการจัดการศึกษาที่ผ่านมา ไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีความรู้ มีทักษะที่จำเป็นในการดำรงชีวิตได้

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำรัสในเรื่องการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องดูภาพรวมทั้งประเทศ เพราะทุกวันนี้การศึกษาค่อนข้างอ่อนแอ และมุ่งเน้นการเรียนการสอนเนื้อหาบางเรื่องมากเกินไป ทรงมีพระราชดำริให้มีการนำองค์ 4 แห่งการศึกษา คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา ทศศึกษา และพลศึกษา และหัวใจนักปราชญ์ คือ สุ จี ปุ ลิ หมายถึง การฟัง การคิด การถาม และการเขียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของนักปราชญ์และบัณฑิต อีกทั้งยังจะเป็นเทคนิคในการช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้แก่มากขึ้น โดยทรงมีพระราชดำริให้นำทั้งสองเรื่องมาใช้ในการจัดการศึกษา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559 ก : 1)

ประกอบกับการจัดการศึกษาในปัจจุบันซึ่งปรากฏผลเป็นคะแนน O-net และ PISA ไม่เป็นไปตามเป้าหมายเท่าที่ควร รัฐบาลจึงได้มีนโยบายการลดเวลาเรียน จึงมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมกันหาวิธีการในการลดเวลาเรียนในภาควิชาการลง แต่จะต้องไม่กระทบกับการเรียนรู้หลักที่นักเรียนควรรู้ โดยให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา ในรูปของกิจกรรมการเรียนรู้เชิงบูรณาการสาระการเรียนรู้และจุดเน้นของแต่ละโรงเรียน

การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นกรอบวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของไทยนั้น สอดคล้องกับของหลายประเทศที่เป็นผู้นำด้านการศึกษาของโลก ที่เห็นพ้องกันกับแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 เรื่องของจิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานการประกอบ

สัมมาอาชีพ ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อันได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิตที่ใช้ได้จริง (กับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน รัฐ และประเทศชาติ) โลกกำลังเปลี่ยนแปลง คนที่มีความรู้และทักษะในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้เท่าที่จะประสบความสำเร็จ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559ก : 1)

ด้วยเหตุผลที่เกี่ยวข้องกับการปรับรูปแบบวิธีการเรียนรู้ การปรับเปลี่ยนวิธีสอน และการบูรณาการเนื้อหาความรู้ ทักษะต่าง ๆ ในการดำรงชีวิต ควบคู่กับการสร้างทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ให้แก่ผู้เรียน เพื่อเตรียมพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในอนาคต โดยน้อมนำพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มาเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริงมากกว่าการเรียนรู้จากตำราเพียงอย่างเดียว

โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ได้รับคัดเลือกจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ให้เป็นโรงเรียนนำร่อง รุ่นที่ 1 ในการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในปีการศึกษา 2559 ซึ่งจากการประชุมหารือ และระดมความคิดจากทุกภาคส่วน เห็นควรให้มีการกำหนดกิจกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยมุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการกิจกรรมต่าง ๆ ภายในโรงเรียน และยังผลให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนมากที่สุด กลุ่มบริหารงานวิชาการ จึงได้จัดทำโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) โดยให้ทุกห้องเรียนพิจารณาคัดเลือกอาชีพที่เหมาะสม มาคิดวิเคราะห์ และจัดทำโครงการในการเรียนรู้อาชีพนั้น ๆ จากนั้นลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งกลุ่มบริหารงานวิชาการได้รับความร่วมมือในการบูรณาการคาบกิจกรรมโฮมรูม ซึ่งเป็นงานในกำกับของกลุ่มบริหารงานกิจการนักเรียน เป็นเวลาในการทำกิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพจากการปฏิบัติจริง อันนำไปสู่การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็น ตลอดจนการเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามแนวทางองค์ 4 แห่งการศึกษา อันได้แก่ พุทธิศึกษา (Head) จริยศึกษา (Heart) ทศศึกษา (Hand) และพลศึกษา (Health)

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงได้จัดทำคู่มือแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career : OCOC) ขึ้น สำหรับครูที่ปรึกษาได้ใช้เป็นคู่มือในการจัดกิจกรรมให้กับนักเรียน ในลักษณะของการ บูรณาการกับคาบกิจกรรมโฮมรูม และเพื่อศึกษาคุณลักษณะ 4 H ของนักเรียน (Head Hand Heart Health) ตามแนวทางการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และศึกษาความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

2.1 เพื่อสร้างและพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

2.2 เพื่อศึกษาคุณลักษณะ 4 H ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

3. สมมติฐานการวิจัย

แนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณภาพสามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของโครงการ ส่งผลให้นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณลักษณะ 4 H อยู่ในระดับดี และครูที่ปรึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ อยู่ในระดับดีขึ้นไป

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1.1 ประชากร คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้างชาวไทย ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 102 คน

4.1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้างชาวไทย ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (สังคัมภ์ ทิตาราม, 2556 : หน้าที่ 3 หน้า 19 อ้างถึงใน Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. , 1970 : 608)

4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

4.2.1 ตัวแปรต้น คือ การจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

4.2.2 ตัวแปรตาม คือ

- 1) คุณลักษณะ 4 H ของนักเรียน ที่ได้รับการจัดกิจกรรมฯ
- 2) ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษา ต่อการจัดกิจกรรมฯ

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ หมายถึง โครงการบูรณาการนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นกิจกรรมที่ทุกห้องเรียนต้องศึกษารูปแบบของอาชีพที่สนใจ อภิปราย และหาข้อสรุปในการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนเขียนโครงการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพ ลงมือปฏิบัติ และจัดทำรายงานผลโครงการ มีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ควบคุมดูแล และใช้คาบกิจกรรมโฮมรูมเป็นคาบหลักในการทำกิจกรรม

คุณลักษณะ 4 H หมายถึง คุณลักษณะตามองค์ 4 แห่งการศึกษา ประกอบด้วย

พุทธิศึกษา (Head) หมายถึง ความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นความรู้ที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต การศึกษา และการเรียนรู้

จริยศึกษา (Heart) หมายถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ได้แก่ ความตรงต่อเวลา ความซื่อสัตย์ เสียสละ มีน้ำใจ ใฝ่หาความรู้ มีความรับผิดชอบ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้

หัตถศึกษา (Hand) หมายถึง ทักษะ ความชำนาญ ความเชี่ยวชาญของผู้เรียนที่เกิดจากการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตลอดถึงการมีทัศนคติที่ดีต่อ งาน และเห็นคุณค่าของวิชาชีพที่ตนเรียนรู้ผ่านกิจกรรม

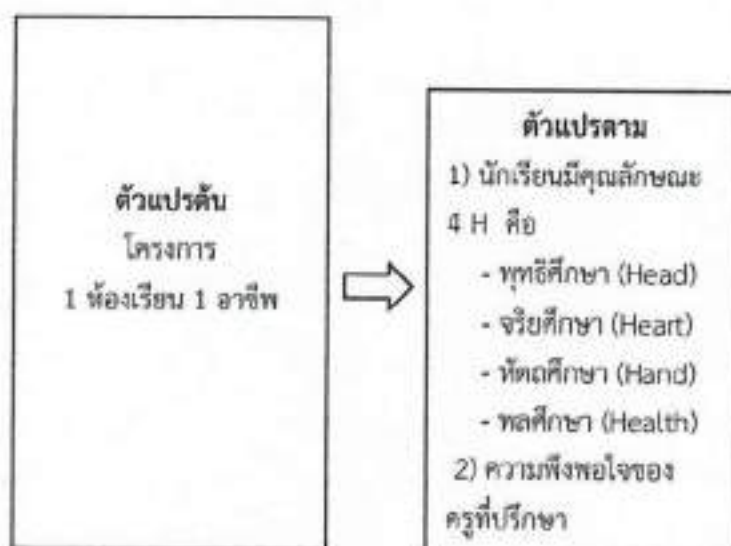
พลศึกษา (Health) หมายถึง การมีสุขภาพร่างกาย จิตใจที่สมบูรณ์ แข็งแรง และมีสุขภาพที่ดีในการทำงาน รวมถึงการรักษาความสะอาดด้วย

นักเรียน หมายถึง นักเรียนโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2559

ครูที่ปรึกษา หมายถึง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ให้ทำหน้าที่ครูที่ปรึกษาหรือครูประจำชั้น ในปีการศึกษา 2559

ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกที่ดี หรือทัศนคติที่ดีของครูที่ปรึกษา ต่อการจัดกิจกรรม โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แสดงออกมา 5 ระดับ คือ ความพึงพอใจในระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดตามลำดับ

6. กรอบแนวคิดการวิจัย

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 7.1 โรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ มีแนวทางในการจัดกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
- 7.2 เกิดการจัดกิจกรรมบูรณาการระหว่างกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ กับกิจกรรมโฮมรูม
- 7.3 เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ให้กับโรงเรียนอื่น
- 7.4 นักเรียนเกิดทักษะ และมีความความรู้ ตลอดถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่ต้องการ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career : OCOC) ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ 2) ศึกษาคุณลักษณะ 4 H ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและนำเสนอเป็นประเด็น ดังนี้

1. นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

- 1.1 แนวทางในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
- 1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิดลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
- 1.3 ขอบข่ายและวิธีดำเนินการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
- 1.4 บทบาทผู้เกี่ยวข้อง
- 1.5 วิธีการวัดและประเมินผล

2. โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร

- 2.1 หลักการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ
- 2.2 รูปแบบและวิธีดำเนินการ
- 2.3 กระบวนการและขั้นตอน
- 2.4 การวัดและประเมินผล

3. การสร้างและพัฒนาคู่มือ

- 3.1 ความหมายของคู่มือ
- 3.2 แนวทางการสร้างคู่มือ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

1.1 แนวทางในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาลที่ใช้เป็นแนวทางการปฏิรูปการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเตรียมพร้อมให้ผู้เรียนเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งครูต้องใช้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม มีทักษะในการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา รู้จักการทำงานเป็นทีม รู้จักการปรับตัว มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น มีความรู้ ความสามารถตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และที่สำคัญต้องพัฒนาผู้เรียนให้ค้นพบศักยภาพและความชอบของตนเอง (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559 ก : 7)

การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นกรอบวิสัยทัศน์ด้านการศึกษา เพื่อเตรียมนักเรียนให้พร้อมเข้าสู่การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของไทยนั้น สอดคล้องกับหลายประเทศที่เป็นผู้นำด้านการศึกษาของโลก ที่เห็นพ้องกันกับแนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 เรื่องของจิตสำนึกต่อโลก ความรู้พื้นฐานการประกอบสัมมาอาชีพ ความรู้พื้นฐานด้านพลเมือง สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม และทักษะที่จะเป็นในศตวรรษที่ 21 อันได้แก่ ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิตที่ใช้ได้จริง โลกกำลังเปลี่ยนแปลง คนที่มีความรู้และทักษะในการรับมือกับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และสามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้เท่านั้นที่จะประสบความสำเร็จ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559 ข : 1)

นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาค้นคว้า การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการแข่งขันระดับนานาชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ปรับการบริหารจัดการหลักสูตรและแนวทางการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559 ก : 8 - 9) ดังนี้

1. ปรับโครงสร้างเวลาเรียน ระดับประถมศึกษา มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน 1,000 ชั่วโมงต่อปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน 1,200 ชั่วโมงต่อปี

2. กำหนดตัวชี้วัดที่ต้องรู้และควรรู้ของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา ภาระงาน/ชิ้นงาน และเป็นกรอบการประเมินผลผู้เรียนระดับชาติ

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์อย่างเข้มข้น

4. ปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้นิ่งเน้นเป้าหมาย ดังนี้

4.1 พัฒนา 4H คือ Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง) Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ) Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ)

4.2 ใช้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมที่พึงงามของคนไทย

4.3 พัฒนาทักษะการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21

4.4 พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ตามแนวการประเมินผู้เรียนระดับนานาชาติ (Program for International Student Assessment : PISA)

4.5 ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้

5. ให้เวลาของการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้อยู่ในโครงสร้างเวลาเรียนตามที่กำหนดในข้อ 1.

6. กิจกรรมเพิ่มเวลารู้นิ่งกิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมให้เลือกเรียน นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังมีนโยบายปรับเวลาเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – 3 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) จากเวลาเรียน 40 ชั่วโมงต่อปี เป็น 200 ชั่วโมงต่อปี และเวลาเรียนรวมของกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา และการงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็น 160 ชั่วโมงต่อปี ดังนั้นเพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน แต่ยังคงหลักการที่จะให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข และมีความหมายต่อชีวิตของผู้เรียน (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2559 ก : 9)

1.2 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิดลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559 ข : 3) กล่าวถึงทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิดการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivism) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน เชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น

กรอบแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (Constructivist)

1. นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และนักเรียนแต่ละคนสร้างความรู้ด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน รวมทั้งอาจแตกต่างกับแนวทางของผู้สอน
2. ประสบการณ์เดิมของนักเรียนเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการสร้างความรู้ใหม่ และนักเรียนแต่ละคน มีความรู้ และประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน
3. การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การมีประสบการณ์ตรง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันของผู้เรียนมีส่วนช่วยในการสร้างความรู้ใหม่
4. ครูมีบทบาทในการจัดบริบทการเรียนรู้ ตั้งคำถามที่ท้าทายความสามารถ กระตุ้น สนับสนุนให้นักเรียนเกิดการสร้างความรู้ และให้ความช่วยเหลือนักเรียนในทุก ๆ ด้าน

สมมติฐานของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ มีสมมติฐานเกี่ยวกับการสร้างความรู้ของนักเรียน ดังนี้

1. มนุษย์สร้างความรู้ผ่านกิจกรรมการไตร่ตรอง การสื่อสาร และการอภิปราย ซึ่งทำให้พวกเขาสร้างประสบการณ์ในการแก้ปัญหา โดยมีแผนภาพ โมเดลในการเพิ่มพลังการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการอธิบายความอยากรู้อยากเห็น การมีปฏิสัมพันธ์ ความขัดแย้ง การไตร่ตรอง การจัดโครงสร้างใหม่ การสร้างพลังกับเพื่อทางปัญญาการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ความอยากรู้อยากเห็นและความขัดแย้งเป็นกลไกสำคัญในการกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน

1.2 การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา

1.3 ความขัดแย้งทางปัญญานำมาซึ่งการไตร่ตรอง

1.4 การไตร่ตรองกระตุ้นให้เกิดการจัดโครงสร้างใหม่ทางปัญญา

1.5 จากข้อที่กล่าวข้างต้นเกิดเป็นวงจร โดยประสบการณ์ของนักเรียนมีผลต่อการเกิดของวงจรและวงจรมีผลที่ให้นักเรียนสามารถสร้างพลังการเรียนรู้ให้กับตนเอง

2. การสร้างความรู้ของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกันและต่างจากผู้ที่ยอมรับ คาทหวัง ผู้สอนต้องยอมรับและจัดการที่จะสนับสนุนสิ่งที่ผู้เรียนคิด

3. องค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

3.1 การรวบรวมสิ่งที่นักเรียนสร้างขึ้นให้ไปแนวทางที่ถูกต้อง

3.2 การสร้างแรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างความรู้

3.3 การวิเคราะห์ความคิดของนักเรียนในกระบวนการเรียนการสอน

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ครูผู้สอนต้องใช้เวลาสอน เนื้อหาสาระให้น้อยลง แต่จัดเวลาส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ครูผู้สอนต้อง กระตุ้นให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งบทบาทการสอนของครูผู้สอนแม้จะน้อยลง แต่บทบาท ที่เพิ่มมากขึ้นของครูผู้สอน คือ ต้องมีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เตรียม เครื่องมือ แหล่งเรียนรู้ และเตรียมคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

1.3 ขอบข่ายและวิธีดำเนินการตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อาจจะไม่ใช่ว่าเรื่องใหม่สำหรับการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน เพราะโรงเรียนหลายแห่งดำเนินการอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง มีความกังวล สงสัยว่าทำไมต้องลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในประเด็นนี้ถ้า พิจารณาแล้วจะพบว่า ในปัจจุบันนี้การเรียนรู้ของเด็กนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากมีแหล่ง เรียนรู้สื่อและเทคโนโลยี เช่น Internet, Computer, Tablet หรือ Smart Phone และอื่น ๆ อีกมากมาย ที่นักเรียนสามารถใช้ในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ดังกล่าวไม่จำเป็นต้องจำกัดเฉพาะใน ห้องเรียนตามเวลาที่ครูกำหนด นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกแห่ง ทุกเวลาทั้งในห้องเรียนและนอก ห้องเรียนตามความพร้อม ความสามารถของนักเรียน ครูผู้สอนต้องปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ และนักเรียน ต้องเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของตนเอง จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย อาทิ เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม (Group Process) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน (Project – Based Learning) เรียนรู้จากกิจกรรมการปฏิบัติจริง จากประสบการณ์ตรง ใช้คำถามเพื่อ กระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และสืบค้นข้อมูล นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถนำไปใช้ใน ชีวิตจริงได้ มีการจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็น ผู้อำนวยความสะดวก เป็นที่ปรึกษา ชี้แนะ ช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ และนักเรียนเรียนรู้ด้วย ตนเอง เรียนรู้เป็นทีมหรือกลุ่มจากเพื่อนมากขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ลักษณะนี้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความ สุข ภายใต้แนวคิดดังนี้

1. กิจกรรมเป็นทางเลือกสนองตอบความสนใจ ความถนัดของผู้เรียนอย่าง หลากหลาย
2. เรียนรู้หลักการสร้างความรู้ผ่านกระบวนการและกิจกรรม (Process and Content)
3. ลงมือปฏิบัติและสร้างความรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น อิสระ และปลอดภัย
4. ปรับบทบาทครูจากการเป็นผู้สอนมาเป็นผู้ให้คำปรึกษา ชี้แนะ (Coach & Mentor)

5. ครูผู้สอนควรใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย และเป็นการประเมินตามสภาพจริง วิเคราะห์คุณภาพและพัฒนาการของนักเรียนมากกว่าการประเมินนักเรียนจากการสอบเท่านั้น การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีหลักการสำคัญ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 ข : 4 – 5) ดังนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ทักษะการแก้ปัญหา การทำงานเป็นทีม สร้างเสริมคุณลักษณะ ค่านิยมที่ดีงาม และความมีน้ำใจต่อกัน

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครอบคลุมหลักองค์ 4 แห่งการศึกษา ได้แก่

2.1 ด้านพุทธิศึกษา คือ ความรอบรู้วิชาการที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตการศึกษา และการเรียนรู้

2.2 ด้านจริยศึกษา คือ การมีศีลธรรมจรรยาที่ดี มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และมีจิตสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม

2.3 ด้านหัตถศึกษา คือ ความรู้และทักษะในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีต่องาน และเห็นคุณค่าของการทำงาน

2.4 ด้านพลศึกษา คือ การมีสุขภาพแข็งแรง การกินอาหารที่ถูกต้อง และการออกกำลังกายให้เหมาะสม รวมทั้งความสะอาดและสุขาภิบาลด้วย

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนองตอบความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนทุกคน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพิ่มโอกาสให้แก่ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีประสบการณ์ตรง สร้างความรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่างมีความสุข

5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน ใช้ชุมชน ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศรอบตัวเป็นแหล่งเรียนรู้

6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผน คิดวิเคราะห์ อภิปรายสรุปความรู้ นำเสนอ จุดประกายความคิด สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความมุ่งมั่นเพื่อแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหา และสร้างสรรค์นวัตกรรม

7. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลภายในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกับพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

8. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เป็นการเรียนรู้ในระหว่างการทำงานที่ทุกคนในทีมเน้นความเป็นระบบ มีวิจารณ์ญานร่วมกันตลอดเวลากำลึงทำอะไร

จะทำให้ดีขึ้นอย่างไร และเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูล มีความสามัคคี มีน้ำหนึ่งใจเดียวกัน มีความเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี

9. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ควบคู่กับการประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นการประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment) โดยใช้เทคนิควิธีการประเมินสภาพจริงที่หลากหลาย ที่ให้ความสำคัญกับการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment)

แนวทางการบริหารจัดการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

แผนภาพที่ 1 แนวทางการบริหารจัดการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของสถานศึกษา

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 ข : 7

แนวทางการกำหนดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สถานศึกษาพิจารณาเลือกแนวทางการกำหนดกิจกรรมที่สอดคล้องกับบริบทและศักยภาพของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 ข : 7 – 8) ดังนี้

แนวทางที่ 1	แนวทางที่ 2	แนวทางที่ 3
โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลาย ให้นักเรียนเลือกตามความถนัด ความสนใจรายบุคคล/รายกลุ่ม	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียน รายบุคคล/รายกลุ่มเสนอ กิจกรรม ครูที่ปรึกษาพิจารณา ดูแล ช่วยเหลือ	โรงเรียนที่จัดการศึกษาหลายระดับ ใช้แนวทางที่ 1 ร่วมกับแนวทางที่ 2 ที่สอดคล้องกับสภาพและบริบทของโรงเรียนชุมชน

การบริหารจัดการเวลาเรียนและการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีแนวทางดังนี้
ต่อไปนี้เป็น

- ส่งเสริม สนับสนุน สร้างความเข้าใจในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้สู่การปฏิบัติแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
- ปรับโครงสร้างเวลาเรียนของสถานศึกษา และจัดทำตารางเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของแต่ละช่วงชั้น
- เลือกทำกิจกรรมให้ตอบสนองต่อความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับช่วงวัย และวุฒิภาวะของผู้เรียน
- จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามบริบทของสถานศึกษาและชุมชน
- ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณ สื่อการเรียนรู้ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ
- กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ
- ใช้การนิเทศภายใน การเสวนาสะท้อนผลหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR) เป็นเครื่องมือในการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการและกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ และเป็นเครื่องมือการพัฒนาคุณภาพบุคลากรอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
- ศึกษา วิจัย และพัฒนากระบวนการบริหารจัดการเวลาเรียนอย่างเป็นระบบ

1.4 บทบาทผู้เกี่ยวข้อง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 ข : 10 – 11) กำหนดบทบาทของผู้เกี่ยวข้อง ดังนี้

1.4.1 บทบาทผู้บริหาร

1. เป็นผู้นำการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ระดับโรงเรียน และการบริหารจัดการเวลาเรียนที่เอื้อต่อการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
2. อำนวยความสะดวก ปรับปรุง และพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติ
3. ประสานและแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน แหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา และภูมิปัญญาต่าง ๆ มาร่วมในการบริหารจัดการเวลาเรียน การจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
4. นิเทศ กับ ติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง
5. จัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review : AAR)
6. นำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (AAR) และผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการเวลาเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

1.4.2 บทบาทครู

1. วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัด และความต้องการ จำแนกเป็นระดับชั้น และเป็นรายบุคคล
2. ออกแบบกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล หลักการและแนวทางการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
3. จัดการเรียนรู้และจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยเน้นการสร้างแรงจูงใจนักเรียนให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย
4. ร่วมเสวนา ทบทวนหลังการปฏิบัติ และนำผลมาพัฒนาการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
5. ประเมินและพัฒนานักเรียนเต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน
6. ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง
7. รายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียน

1.4.3 บทบาทผู้เรียน

1. สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมตามตารางเรียน และวิธีการเรียนรู้ที่กำหนดอย่างกระตือรือร้น และสนองตอบต่อกิจกรรมเต็มตามศักยภาพและขีดความสามารถของตนเอง
2. สำรวจความสนใจ ความต้องการ และศักยภาพของตนเอง เพื่อวางแผนการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
3. ค้นหาความถนัด ความต้องการของตนเอง
4. ผักผ่อน พัฒนา เพิ่มพูนความสามารถของตนเอง
5. ประเมินและปรับปรุงวิธีการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง
6. ให้ข้อมูลป้อนกลับในการปรับปรุง พัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
7. ร่วมนำเสนอผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างภาคภูมิใจ

1.4.4 บทบาทผู้ปกครอง

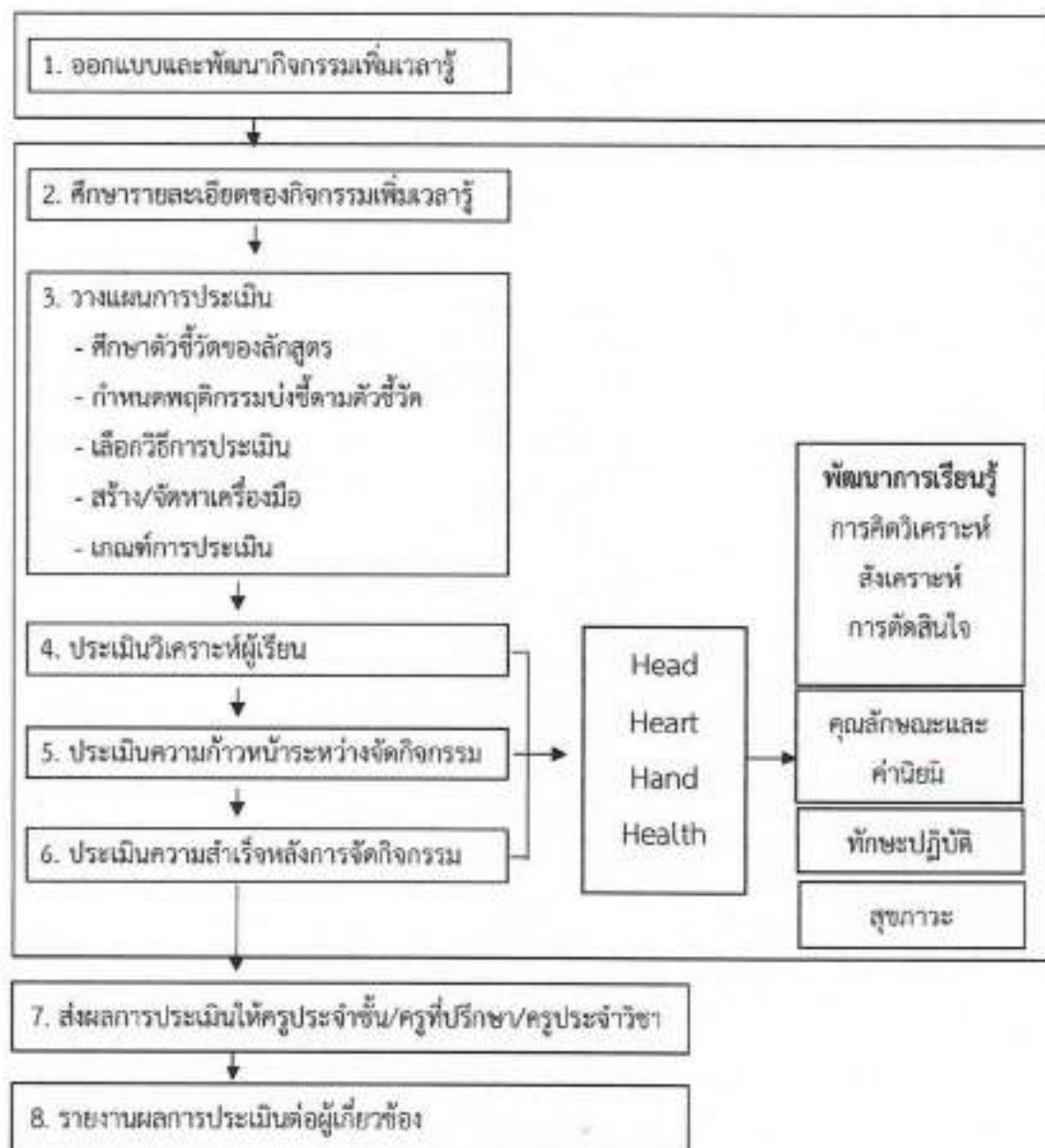
1. ส่งเสริม สนับสนุนผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
2. ให้ข้อมูลป้อนกลับในการปฏิบัติกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของผู้เรียน
3. ประเมินความก้าวหน้าการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน และร่วมชื่นชมผลงาน

1.5 วิธีการวัดและประเมินผล

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 ข : 30) กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ไว้คือ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ โดยเน้นการประเมินผลตามสภาพจริง (Authentic Assessment) ใช้เทคนิควิธีการประเมินสภาพจริงที่หลากหลาย ที่ให้ความสำคัญกับการประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment)

กิจกรรมเพิ่มเวลารู้ เป็นกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ได้แก่ การพัฒนาสมอง (Head) การพัฒนาจิตใจ (Heart) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (Hand) และการพัฒนาสุขภาพ (Health) โดยการออกแบบและสร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริง และให้เชื่อมโยงมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้สอนต้องดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน และบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 ก : 38 - 39) โดยมีกระบวนการวัดและประเมินผลกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ ดังแผนภาพ

กระบวนการวัดและประเมินผลกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

แผนภาพที่ 2 กระบวนการวัดและประเมินผลกิจกรรมเพิ่มเวลารู้
ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559 ก : 39

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2559 ก : 40 – 41) ได้กำหนดวิธีการวัดและประเมินผลกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ ไว้ 6 วิธี ดังนี้

1. การประเมินตามสภาพจริง (Authentic Assessment)
2. การสังเกตพฤติกรรม
3. การประเมินตนเองของผู้เรียน (Student Self - assessment)
4. การประเมินโดยเพื่อน (Peer Assessment)
5. การประเมินการปฏิบัติ (Performance Assessment)
6. การใช้คำถาม (Questioning)

2. โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร

2.1 หลักการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริในเรื่องการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องคุณภาพรวมทั้งประเทศ เพราะทุกวันนี้การศึกษาค่อนข้างอ่อนแอ และมุ่งเน้นการเรียนการสอนเนื้อหาบางเรื่องมากเกินไป ทรงมีพระราชดำริให้มีการนำองค์ 4 แห่งการศึกษา คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และพลศึกษา และหัวใจนักปราชญ์ คือ สุ จี ปุ ลิ หมายถึง การฟัง การคิด การอ่าน และการเขียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของนักปราชญ์และบัณฑิต อีกทั้งยังเป็นเทคนิคในการช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้เก่งมากขึ้น โดยทรงมีพระราชดำริให้นำทั้งสองเรื่องมาใช้ในการจัดการศึกษา¹ ประกอบกับรัฐบาลได้มีนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ซึ่งเป็นนโยบายหนึ่งในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา โดยโรงเรียนจะต้องมีการบริหารจัดการเวลาเรียนภาควิชาการ ควบคู่กับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ให้นักเรียนปฏิบัติ และควรเป็นกิจกรรมที่หลากหลายที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ เน้นความมีวินัย การช่วยเหลือ แบ่งปัน ความเสียสละ และการทำงานเป็นหมู่คณะ และที่สำคัญควรเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง และได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถของตนเองอย่างถูกต้อง โดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าว นอกจากนี้รัฐบาลยังมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับด้านอาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

¹ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558. คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2559 ก).

โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร เป็นโรงเรียนในโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ รุ่นที่ 2 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายดังกล่าวที่สามารถจะพัฒนานักเรียน และเป็นแนวทางให้นักเรียนค้นพบศักยภาพของตนเอง จึงได้กำหนดโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Job : OCOJ) หรือกิจกรรมอาชีพสร้างสรรค์ (Creative Job) ขึ้น โดยกำหนดให้นักเรียนทุกชั้นเรียนร่วมกันระดมความคิดภายในชั้นเรียนของตน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ชี้แนะ เพื่อร่วมกันกำหนดอาชีพที่ต้องการจะเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริงตลอดระยะเวลา 1 ภาคเรียน

ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เกี่ยวกับการดำเนินโครงการกิจกรรมอาชีพสร้างสรรค์ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่รัฐบาลได้กำหนดให้ทุกโรงเรียนเร่งดำเนินการนั้น กลุ่มบริหารวิชาการ จึงได้กำหนดกรอบการดำเนินกิจกรรมโครงการฯ ให้ทุกห้องเรียนมี

2.2 รูปแบบและวิธีดำเนินการ

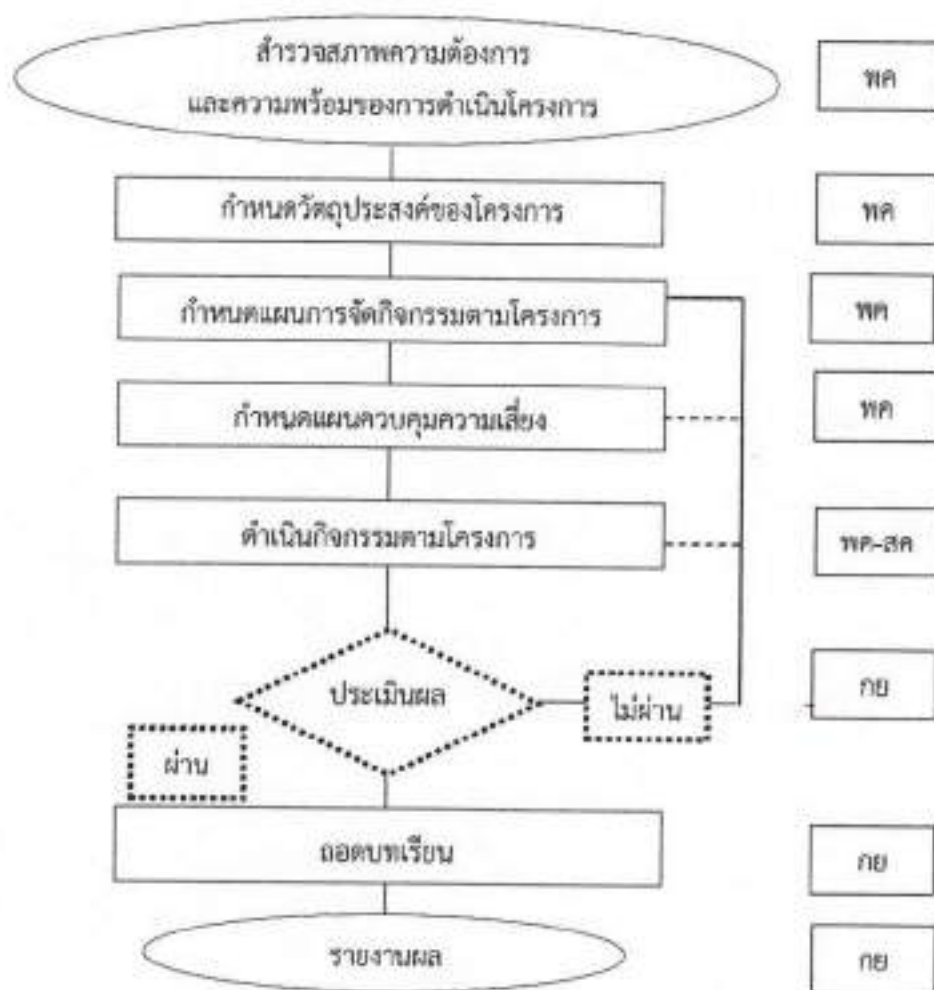
กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีแนวทางการกำหนดกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทและศักยภาพของนักเรียนในแต่ละชั้นเรียน มี 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3
โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายให้นักเรียนเลือกตามความถนัด ความสนใจ	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอกิจกรรม ครูเป็นที่ปรึกษา พิจารณา ดูแลช่วยเหลือ	โรงเรียนใช้รูปแบบที่ 1 และรูปแบบที่ 2 โดยให้สอดคล้องกับสภาพและบริบทของโรงเรียนชุมชน

2.3 กระบวนการและขั้นตอน

การดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีกระบวนการและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

ดังนี้

2.4 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ใช้วิธีการวัด 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเป็นการบันทึกเวลาการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งนักเรียนต้องเข้าร่วมกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาทำกิจกรรมทั้งหมด และส่วนที่สองเป็นการสังเกตพฤติกรรมการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน โดยครูที่ปรึกษาเป็นผู้ประเมิน

3. การสร้างและพัฒนาคู่มือ

3.1 ความหมายของคู่มือ

จลอง น้อยฉิม (2542 : 27) ให้ความหมายของคู่มือว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือเล่มเล็กที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมีรายละเอียดที่ง่ายต่อการรับรู้ เข้าใจ และมักมีภาพประกอบด้วยเสมอ

บุศิ รุ่งสว่าง (2543 : 24) กล่าวถึงลักษณะของคู่มือที่ดีไว้ดังนี้

1. ด้านรูปแบบ มีขนาดรูปเล่มเหมาะสม ตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจน มีรูปภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหาและการนำเสนอกิจกรรมแต่ละขั้นตอนมีความชัดเจน
2. ด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์ของคู่มือกำหนดไว้ชัดเจน เหมาะสม ระบุขอบข่ายเนื้อหาคู่มือ ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ คำแนะนำการศึกษาคู่มือเขียนไว้ชัดเจน เข้าใจง่าย เนื้อหาความรู้มีความเหมาะสมตรงกับความต้องการและความจำเป็น
3. ด้านการนำไปใช้ กำหนดขั้นตอนการศึกษาคู่มือไว้ชัดเจน กำหนดกิจกรรมเนื้อหา และแบบฝึกได้สัมพันธ์กัน และมีกิจกรรมประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหาของคู่มือ

คณิต จิตเจริญทวีโชค (2549 : 43) กล่าวถึงความหมายของคู่มือไว้ว่า เป็นหนังสือที่เขียนขึ้นมาเพื่อให้ความรู้กับผู้อ่านในการทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยมุ่งหวังให้ผู้อ่านได้ศึกษาทำความเข้าใจด้วยตนเองและสามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

จากความหมายสรุปได้ว่า คู่มือ หมายถึง หนังสือและ/หรือเอกสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่ง โดยมุ่งหวังให้ผู้ใช้คู่มือสามารถเรียนรู้รายละเอียดได้ด้วยตนเอง สามารถปฏิบัติตามได้อย่างถูกต้อง

3.2 แนวทางการสร้างและพัฒนาคู่มือ

ศิริบูร จงวุฒิเวศย์ และมาเรียม นิลพันธ์ (2542 : 17-18) อ้างถึงใน วลัยวัลล์ พุ่มพิงทุท (2554 : 63 – 64) ได้อธิบายเกี่ยวกับลักษณะคู่มือที่ดีไว้ 2 ด้าน คือ

1. ด้านเนื้อหา
 - 1.1 เนื้อหาสาระหรือรายละเอียดในคู่มือควรตรงกับเรื่องที่ศึกษาและไม่ยากจนเกินไป จนทำให้ไม่มีผู้สนใจที่จะหยิบอ่าน

- 1.2 การนำเสนอเนื้อหา ควรให้เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้ที่จะศึกษา
 - 1.3 ข้อมูลที่มีในคู่มือ ผู้อ่านสามารถประยุกต์ใช้ได้
 - 1.4 เนื้อหาควรเหมาะสมที่จะนำไปอ้างอิงได้
 - 1.5 ควรมีตัวอย่างประกอบในบางเรื่องเพื่อจะได้ทำความเข้าใจง่าย
 - 1.6 ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาของคู่มือให้ทันสมัยเสมอ
2. ด้านรูปแบบ
- 2.1 ตัวอักษรที่ใช้ควรมีตัวโต และมีรูปแบบชัดเจน อ่านง่าย เหมาะกับ
การใช้เครื่องมือ
 - 2.2 ควรมีภาพหรือตัวอย่างประกอบเนื้อหา
 - 2.3 ลักษณะการจัดรูปแบบ ควรทำให้น่าสนใจ
 - 2.4 การใช้ภาษา ควรให้เข้าใจง่ายเหมาะกับผู้ใช้คู่มือ
 - 2.5 กระบวนการนำเสนอ ควรเป็นระบบจากง่ายไปหายาก หรือเป็น
เรื่อง ๆ ให้ชัดเจน
3. ด้านการนำไปใช้
- 3.1 ควรระบุขั้นตอน วิธีการใช้ให้ชัดเจน
 - 3.2 มีแผนภูมิ ตาราง ตัวอย่างประกอบให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
 - 3.3 มีข้อมูลเพื่อสามารถประสานงานต่าง ๆ ได้สะดวกและรวดเร็ว
 - 3.4 บอกสิทธิประโยชน์และข้อควรปฏิบัติให้เข้าใจง่าย
- วัลย์วัลล์ พุ่มพุ่มพุด (2554 : 66 – 67) กล่าวถึงแนวทางการสร้างและพัฒนาคู่มือไว้ว่า การพัฒนาคู่มือที่ดีนั้น ต้องเน้นการวางแผน เตรียมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และคู่มือ ในแต่ละขั้นตอน การเขียนคู่มือนั้น จะต้องเน้นการปฏิบัติเป็นสำคัญ ส่วนวิธีการจัดกิจกรรมต้องเขียนโน้ลละเอียด ใช้ภาษาที่ ผู้อ่านได้รับความรู้ ความเข้าใจ มีความชัดเจน ทำความเข้าใจได้ด้วยตนเอง สามารถปฏิบัติตามขั้นตอนได้ ง่าย มีเนื้อหาที่ละเอียด ครอบคลุมตามลำดับ มีภาพประกอบ และมีการทดลองนำไปปฏิบัติซึ่งช่วยให้เกิด ทักษะและความเข้าใจยิ่งขึ้น
- สรุปได้ว่า ในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือนี้ ผู้สร้างต้องมีการวางแผนเพื่อกำหนดโครง ร้างของคู่มือให้ชัดเจน มีการศึกษาเอกสาร ตำรา รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาของคู่มือที่จะสร้าง และพัฒนาขึ้น โดยมุ่งเน้นให้ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านรูปแบบ และด้านการนำไปใช้ ประโยชน์ นอกจากนั้นยังจะต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของคู่มือโดยผู้เชี่ยวชาญในด้านนั้น ๆ เพื่อเป็น การตรวจสอบและยืนยันความถูกต้อง เหมาะสมของคู่มือ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

วลัยวัลลภ พุ่มพุ่มพุทธ (2554) ศึกษา “การพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต สำหรับครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้ศึกษาและใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการดูแล กำกับ ติดตาม และนิเทศการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) จัดทำโครงร่างของคู่มือ 3) ประเมินความเหมาะสมของคู่มือ และ 4) จัดทำคู่มือฉบับสมบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า ได้คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยรังสิต มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 ความรู้พื้นฐานสำหรับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 2 ระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตอนที่ 3 การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และตอนที่ 4 แบบประเมินผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นาวาตรี วรวิมล ชำพลจิต (2556) ศึกษา “การบริหารกิจกรรมนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ทราบการบริหารกิจกรรมนักเรียนของโรงเรียนนายเรือ 2) ทราบคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ 3) ทราบการบริหารกิจกรรมนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ และ 4) ทราบแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจกรรมนักเรียนและแนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารกิจกรรมนักเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวิชาการที่ส่งเสริมคุณลักษณะทางทหารที่พึงประสงค์ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม และกิจกรรมที่ส่งเสริมศิลปะและวัฒนธรรม ตามลำดับ

2. คุณลักษณะของนักเรียนนายเรือโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านมีความเป็นทหาร ด้านมีสุขภาพดี ด้านมีความเป็นผู้นำทางทหาร ด้านมีความรู้ทางวิชาชีพ และด้านมีความรู้ทางวิชาการ ตามลำดับ

3. การบริหารกิจกรรมนักเรียน ส่งผลต่อคุณลักษณะทหารที่พึงประสงค์ทุกด้าน คือ ด้านมีความเป็นทหาร ด้านมีสุขภาพดี ด้านมีความเป็นผู้นำทางทหาร ด้านมีความรู้ทางวิชาชีพ และด้านมีความรู้ทางวิชาการ

4. ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจกรรมนักเรียนและการส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ มีดังนี้

4.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารกิจกรรมนักเรียน

- 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการบริหารกิจกรรมนักเรียน โดยการเข้าร่วมกิจกรรมนักเรียนในทุก ๆ ด้าน อย่างเท่าเทียมกัน
- 2) มีการจัดสรรงบประมาณตามความเหมาะสม
- 3) จัดหน่วยงานที่ดูแลงานกิจกรรมนักเรียนอย่างเป็นทางการ ซึ่งมีหน้าที่บริหารกิจกรรมนักเรียนเป็นงานหลัก
- 4) พันธกิจของคณาจารย์และนายทหารปกครองที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมนักเรียนต้องได้รับการยกย่อง และจัดระดับความสำคัญใกล้เคียงกับงานในหน้าที่หลัก
- 5) มีการคัดเลือกบุคลากรเพื่อทำงานด้านกิจกรรมนักเรียน ซึ่งเป็นคุณสมบัติเฉพาะตัว ต้องพิจารณาให้ชัดเจนและเหมาะสมกับบุคคลมากที่สุด
- 6) มีการให้ความรู้แก่ข้าราชการและนักเรียนนายเรือ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ความสำคัญของการบริหารกิจกรรมนักเรียน
- 7) เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน ออกความคิดเห็น
- 8) เมื่อดำเนินกิจกรรมเสร็จต้องมีการทบทวนหลักปฏิบัติงาน หรือทำการ AAR (After Action Review) เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงาน แก้ปัญหาที่เกิดขึ้น ไม่ให้เกิดปัญหาเดิมขึ้นอีก ในขณะที่เดียวกันก็คงไว้ซึ่งวิธีการที่ดีอยู่แล้ว
- 9) บริหารจัดการเวลาที่มีอยู่ โดยการจัดลำดับความสำคัญของกิจกรรม เลือกสรรเฉพาะกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือเท่านั้น

4.2 แนวทางการส่งเสริมคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ

- 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรสนับสนุนกิจกรรมนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะนักเรียนนายเรือทุกด้านอย่างเท่าเทียมกัน
- 2) คัดสรรบุคคลต้นแบบ ไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ นายทหารปกครอง ต้องคัดเลือกอย่างพิถีพิถัน
- 3) มีระบบกลไกพัฒนาและบริหารหลักสูตร รวมทั้งต้องพัฒนาอาจารย์ ให้ความรู้ด้านกิจกรรมนักเรียน สามารถถ่ายทอดความรู้และพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือ

4) ส่งเสริมการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร มีการจัดการแหล่งเรียนรู้ ห้องสมุด อุปกรณ์การศึกษา และสภาพแวดล้อมให้เหมาะแก่การเรียนรู้

5) การจัดเทคโนโลยีสารสนเทศ อินเทอร์เน็ตความเร็วสูง

6) จัดห้องออกกำลังกายที่ครบวงจรสำหรับนักเรียนนายเรือ ปรับปรุงสนามกีฬาให้ทันสมัย และสงวนสิทธิ์ให้นักเรียนนายเรือได้ใช้อย่างเต็มที่

7) จัดห้องพักผ่อนและชั่วโมงสันทนาการอย่างเพียงพอ

8) มีระบบการประเมินคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือแต่ละนาย แล้วนำผลที่ได้ไปปรับปรุง

9) จัดการประชุมของผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการพัฒนาคุณลักษณะของนักเรียนนายเรือให้ดียิ่งขึ้น

มะลิวัน สมศรี (2558) ศึกษา "การพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2" มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สังเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จด้านการจัดการเรียนการสอน (Best Practice) ได้รับรางวัลทรงคุณค่าของ สพฐ. (OBEC AWARDS) 4) เพื่อสร้างคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา และ 5) เพื่อทดลองใช้คู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก คือ 1) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ 2) การพัฒนาผู้เรียน 3) การบริหารจัดการชั้นเรียน และ 4) การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และ 15 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ความรู้ ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 6) การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรมให้แก่ผู้เรียน 7) การพัฒนาทักษะชีวิตและสุขภาพกายและสุขภาพจิตผู้เรียน 8) การปลูกฝังความเป็นประชาธิปไตย ความภาคภูมิใจในความเป็นไทยให้แก่ผู้เรียน 9) การจัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน 10) จัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ความสุขและความปลอดภัยของผู้เรียน 11) จัดทำข้อมูลสารสนเทศและเอกสารประจำชั้นเรียน/ประจำวิชา 12) กำกับดูแลชั้นเรียนรายชั้น/รายวิชา 13) การวิเคราะห์ 14) การสังเคราะห์ และ 15) การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน พบว่า ระดับความเห็นต่อองค์ประกอบของสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนใน

สถานศึกษา จากการสังเคราะห์ของผู้เชี่ยวชาญมีระดับความเห็นเป็นไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกัน อยู่ในระดับมาก

2. การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา พบว่า สภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมาเป็นอันดับหนึ่ง คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน รองลงมา คือ การบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และด้านที่มีการปฏิบัติน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ส่วนด้านความต้องการ พบว่า ความต้องการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนามากที่สุดเป็นอันดับหนึ่ง คือ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการชั้นเรียน และด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร และด้านที่ครูผู้สอนมีความต้องการพัฒนาน้อยที่สุด คือ ด้านการพัฒนาผู้เรียน

3. การสร้างคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ หลักการ วัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการของคู่มือพัฒนาการประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโปรแกรม โดยกระบวนการของคู่มือพัฒนา พบว่า คู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษาที่สร้างขึ้น โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนผลการทดลองใช้คู่มือกับกลุ่มเป้าหมาย พบว่า คู่มือพัฒนามีประสิทธิภาพ 92.21/90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80 และประสิทธิผลของคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา หากใช้คู่มือพัฒนาสูงกว่าก่อนใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อประเมินความพึงพอใจของครูที่มีต่อคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา พบว่า โดยรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจต่อคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา จากการนำเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูวิชาการกลุ่มเครือข่ายของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน มีความเห็นว่า คู่มือมีความเหมาะสมและมีประโยชน์ในการนำไปใช้ในการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาทั้งกลุ่มใหญ่ และสามารถศึกษาพัฒนาด้วยตนเองได้ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ

วิรัช วรรณรัตน์ (2559) ศึกษา "ผลการดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาเป็นพี่เลี้ยง" มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาและสรุปผลการดำเนินกิจกรรม 2) ประเมินผลสำเร็จการดำเนินงานการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของโรงเรียน และ 3) ศึกษาและสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการของมหาวิทยาลัยที่เป็นพี่เลี้ยง ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของโรงเรียน จัดเป็นกลุ่มฐานตามกลุ่มหมวดกิจกรรมของแต่ละช่วงชั้น มีครูแต่ละช่วงชั้นเป็นคณะทำงาน มีครูผู้รับผิดชอบและประสานกิจกรรมของช่วงชั้น ในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมเริ่มตั้งแต่การเตรียมงาน การดำเนินงาน การกำกับติดตาม และการสรุปผลการดำเนินงาน มีการรวบรวมข้อมูลไว้เป็นหลักฐานการดำเนินงาน

2. ความคิดเห็นต่อผลการจัดกิจกรรมของโรงเรียนในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมของโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

3. การดำเนินกิจกรรมโครงการของมหาวิทยาลัยที่เป็นที่เสี่ยง มีแผนงานและดำเนินกิจกรรมตามแผน มีการติดตามความก้าวหน้าเป็นระยะ มีการสรุปผลการดำเนินกิจกรรมโครงการตามแผนดำเนินงานกิจกรรมและตามระยะเวลาการปฏิบัติงาน พร้อมมีการรายงานความก้าวหน้า และสรุปผลการดำเนินงานต่อเครือข่ายตามระยะเวลาและเมื่อสิ้นสุดโครงการ

จุฬามาศ สุธาพนธ์ (2559) ศึกษา "แนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษาแนวทางการบริหารจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า

1. การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้านตามลำดับ คือ ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการดำเนินกิจกรรมและด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ และครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดกลางมีการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่

2. แนวทางการบริหารกิจกรรมนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน คือ โรงเรียนควรปรับรายวิชาที่เรียนโดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดกิจกรรมให้ครบตามหลัก 4H

2.2 ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนการสอนตามระดับชั้นหรือช่วงชั้น ซึ่งครูเป็นผู้กำหนดกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน

2.3 ด้านการดำเนินงานกิจกรรม คือ สถานศึกษาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้ผู้ ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ และผู้บริหารจัดการประชุมเพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินงานกิจกรรม

2.4 ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณ ปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูเป็นผู้จัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์

2.5 ด้านการวัดและประเมินผล คือ สถานศึกษามีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดนิทรรศการวิชาการ เพื่อให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ศุภัญญา งามบรรจง (2559) ศึกษา "การพัฒนา รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน" มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาและศึกษาประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ 2) ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ และ 3) จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 2 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ 4) การวัดและประเมินผล 5) ปัจจัยสนับสนุน 6) เจาะใจสำคัญในการนำรูปแบบไปใช้ โดยในกระบวนการจัดการเรียนรู้ประกอบด้วย 5 ชั้น ได้แก่ ชั้นที่ 1 เกิดแรงบันดาลใจ(Inspire) ชั้นที่ 2 เลือกสนใจตามถนัด (Choose) ชั้นที่ 3 เป้าหมายชัดปฏิบัติตามแผน (Aim & Act) ชั้นที่ 4 สะท้อนแก่นการเรียนรู้ (Reflect) และชั้นที่ 5 ยกกระดับสู่คุณภาพ (Enhance) ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีความเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

2.1 ผู้เรียนที่ผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ดังกล่าว มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) ความสามารถในการคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ และการสร้างนวัตกรรม 2) ความสามารถในการทำงานเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร และการร่วมมือทำงานเป็นทีม 3) ความสามารถในการใช้เครื่องมือการทำงานเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสารสนเทศ

การรู้เท่าทันสื่อ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 4) การประพุดติและปฏิบัติในการดำรงชีวิต เกี่ยวกับการเป็นพลเมืองและพลโลก ความรู้ ทักษะ และเจตคติ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2.2 ผลการประเมินความสุขในการเรียนรู้ พบว่า ผู้เรียนให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ มีความกระตือรือร้นในการหาความรู้เพิ่มเติมทั้งในและนอกห้องเรียน กล่าวแสดงความคิดเห็นในมุมมองที่แตกต่างกันด้วยความมั่นใจ แสดงแนวคิดที่แปลกใหม่หลากหลายในการแก้ปัญหา ผู้เรียนมีการนำเสนอเหตุผลในการเรียนรู้และท้าทาย นำเสนอผลงานจากการระดมความคิด การวิพากษ์ และให้ข้อเสนอแนะ นอกจากนี้ ผู้เรียนสามารถปรับตัวในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดี มีความประทับใจที่ได้เรียนรู้และฝึกทักษะ รวมทั้งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการเรียนรู้ของตนเอง

2.3 ครูมีความคิดเห็นหลังทดลองใช้รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสามารถนำไปใช้ได้จริง มีกระบวนการที่เป็นขั้นตอน

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยดำเนินการใน 3 ระดับ คือ

3.1 ระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ควรสร้างความรู้ ความเข้าใจ และความตระหนักในกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้กับบุคลากรทางการศึกษาที่เกี่ยวข้อง การส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการเรียนรู้ และการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

3.2 ระดับเขตพื้นที่การศึกษา ควรสื่อสารและสร้างความตระหนัก สนับสนุน ส่งเสริม และอำนวยความสะดวกแก่สถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการพัฒนาครู ผู้บริหาร กรรมการสถานศึกษา และชุมชนให้มีความรู้ ความเข้าใจ การประเมินผลรูปแบบเพื่อการปรับปรุง พัฒนา อย่างยั่งยืน

3.3 ระดับสถานศึกษา ควรดำเนินการวิจัยและพัฒนาต่อยอดกระบวนการจัดการเรียนรู้ในลักษณะของการนิเทศ กำกับ ติดตาม เน้นกระบวนการสร้างระบบที่เลี้ยง (Coaching & Mentoring) ของสถานศึกษาและการเสริมสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ 2) เพื่อศึกษาคณะลักษณะ 4 H ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย
4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้างชาวไทย ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 102 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ข้าราชการครู พนักงานราชการ ครูอัตราจ้างชาวไทย ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน โดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของ Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (สังคักดิ์ ทิตาราม, 2556 : หน่วยที่ 3 หน้า 19 อ้างถึงใน Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. , 1970 : 608)

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ตำแหน่ง		
(1) หัวหน้าระดับ / หัวหน้ากลุ่มสาระ	12	15.00
(2) ครูผู้สอน / ครูที่ปรึกษา	68	85.00
รวม	80	100.00
2 ระดับการศึกษา		
(1) ปริญญาตรี	62	77.50
(2) สูงกว่าปริญญาตรี	18	22.50
รวม	80	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างตำแหน่งหัวหน้าระดับ / หัวหน้ากลุ่มสาระ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 เป็นครูผู้สอน / ครูที่ปรึกษา จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 จำแนกตามระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือในการวิจัย 2 ชุด คือ 1) แนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และ 2) แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่องการพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้วิจัยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย ดังนี้

2.1 แนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นเอกสารที่ผู้วิจัยได้ศึกษานโยบาย แนวคิด และทฤษฎี ตลอดจนแนวปฏิบัติต่าง ๆ เรียบเรียงขึ้นเป็นคู่มือปฏิบัติงานสำหรับครูที่ปรึกษาใช้ในการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ 1) การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และ 2) บันทึกกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

2.2 แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง "การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้" เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Ration Scales) แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีข้อความเกี่ยวกับตำแหน่งหน้าที่ และระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ (Force Choice)

ตอนที่ 2 เป็นคุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีจำนวน 20 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มีระดับความเห็น 5 ระดับ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2 คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.50 – 5.00 คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณภาพอยู่ในระดับมาก

2.50 – 3.49 คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณภาพอยู่ในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.49 คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีคุณภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตาม
แนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีจำนวน 10 ข้อ ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า
(Rating Scale) มีระดับความเห็น 5 ระดับ โดยผู้วิจัยกำหนดค่าระดับของช่วงน้ำหนักเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ อยู่ในระดับน้อยที่สุด มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ
1 คะแนน

ระดับ 2 หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ อยู่ในระดับน้อย มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 2
คะแนน

ระดับ 3 หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 3 คะแนน

ระดับ 4 หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 4 คะแนน

ระดับ 5 หมายถึง ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ มีค่าน้ำหนักคะแนนเท่ากับ 5 คะแนน

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าคะแนนเฉลี่ย ดังนี้

4.50 – 5.00 ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด

3.50 – 4.49 ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ อยู่ในระดับมาก

2.50 – 3.49 ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ อยู่ในระดับปานกลาง

1.50 – 2.49 ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ อยู่ในระดับน้อย

1.00 – 1.49 ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะ

3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

3.1 การสร้างและพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลา
เรียน เพิ่มเวลารู้

3.1.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลดเวลา
เรียน เพิ่มเวลารู้

3.1.2 ศึกษาแนวทางการจัดทำคู่มือปฏิบัติงาน

3.1.3 สร้างและพัฒนาคู่มือการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลา
เรียน เพิ่มเวลารู้ แล้วตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเอง

3.1.4 นำแนวทางการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่ม
เวลารู้ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity)
จากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนด
คะแนนไว้ ดังนี้

ถ้าสอดคล้อง	ให้คะแนน +1
ถ้าเห็นว่ามันไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 0
ถ้าเห็นว่ามันไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน -1

นำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้อง
	R	คือ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.80 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ IOC แต่ถ้าต่ำกว่านั้นต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ได้ค่า IOC ที่ระดับ 1.00

3.2 แบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง “การจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

3.2.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

3.2.2 ศึกษาและเลือกวิธีการสร้างแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3.2.3 สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ซึ่งครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แล้วตรวจสอบปรับปรุงแก้ไขด้วยตนเอง

3.2.4 นำแบบสอบถามเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน เพื่อหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากนั้นคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Objective Congruence) โดยกำหนดคะแนนไว้ ดังนี้

ถ้าสอดคล้อง	ให้คะแนน +1
ถ้าเห็นว่ามีไม่แน่ใจ	ให้คะแนน 0
ถ้าเห็นว่ามีไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน -1

นำค่าคะแนนของผู้เชี่ยวชาญในแต่ละข้อมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	คือ	ดัชนีความสอดคล้อง
	R	คือ	คะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	คือ	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ถ้าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ IOC แต่ถ้าต่ำกว่านั้นต้องนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.80 – 1.00 จำนวน 20 ข้อ

3.2.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.2.6 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

4. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง ที่ปฏิบัติหน้าที่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยขอความร่วมมือให้ส่งแบบสอบถามกลับคือที่กลุ่มบริหารวิชาการ ได้รับแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 80 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4.2 ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่ามีความสมบูรณ์ทั้งสิ้น 80 ฉบับ ซึ่งผู้วิจัยจะใช้เฉพาะแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์เท่านั้น

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

5.1 การจัดกระทำข้อมูล ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

5.1.1 ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนทุกฉบับ

5.1.2 นำแบบสอบถามที่มีข้อความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูลลงรหัส

5.1.3 นำแบบสอบถามมาบันทึกลงในคอมพิวเตอร์

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ และระดับการศึกษา โดยคำนวณหาค่าทางสถิติโดยใช้การแจกแจงความถี่และค่าร้อยละ

5.3 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยการสร้างและพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยการวิเคราะห์และนำเสนอในลักษณะของการพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis) ข้อมูลด้านคุณลักษณะ 4 H ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ และความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เป็นรายชื่อ รายด้าน และโดยรวม แปลผลตามเกณฑ์

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ 2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะ 4 H ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ผู้วิจัยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

การวิเคราะห์ผลการสร้างและพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แนวทางฯ มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และบริบทของโรงเรียน เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของแนวทางทั้ง 3 ด้าน มีดังนี้

1.1 ด้านที่มาของแนวทางฯ พบว่า เป็นแนวทางฯ ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นตามกรอบของนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพบริบทของโรงเรียนควบคู่กับการพิจารณาคัดเลือกรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรม

1.2 ด้านกระบวนการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ พบว่า กระบวนการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน มีการใช้หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ มีการออกแบบแนวทางฯ สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน นอกจากนี้ยังมีขั้นตอนและคำอธิบายการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจน ผู้เกี่ยวข้องสามารถศึกษาและนำไปปฏิบัติได้โดยง่าย และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ และกระบวนการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

1.3 ด้านคุณภาพของแนวทางฯ พบว่า แนวทางฯ มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้ เนื่องจากเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย สอดคล้องกับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สภาพปัญหา ความต้องการ และบริบทของโรงเรียน

มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ อย่างคุ้มค่า ประหยัด เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการเรียนรู้ และ เจตคติหลังจากการทำกิจกรรมตามแนวทางฯ และผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปสืบค้น พัฒนา และต่อยอดในอนาคตได้นอกจากนี้แนวทางฯ เป็นที่ยอมรับของผู้นำไปปฏิบัติ และสามารถนำไปเผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจได้

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลของสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ได้ผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1 ตำแหน่ง		
(1) หัวหน้าระดับ / หัวหน้ากลุ่มสาระ	12	15.00
(2) ครูผู้สอน / ครูที่ปรึกษา	68	85.00
รวม	80	100.00
2 ระดับการศึกษา		
(1) ปริญญาตรี	62	77.50
(2) สูงกว่าปริญญาตรี	18	22.50
รวม	80	100.00

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในตำแหน่งหัวหน้าระดับ / หัวหน้ากลุ่มสาระ จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 15.00 และครูผู้สอน / ครูที่ปรึกษา จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 85.00 จำแนกตามระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 77.50 และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50

ตอนที่ 3 คุณลักษณะ 4 H ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน
1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร

การวิเคราะห์ผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และจำแนกรายด้าน ดังนี้

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) จำแนกรายด้าน

ผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้			
ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career)	\bar{x}	S.D	ระดับ
1 ด้านพุทธิศึกษา (Head)	4.54	0.54	มากที่สุด
2 ด้านหัตถศึกษา (Hand)	4.64	0.54	มากที่สุด
3 ด้านจริยศึกษา (Heart)	4.63	0.52	มากที่สุด
4 ด้านพลศึกษา (Health)	4.69	0.48	มากที่สุด
รวม	4.62	0.52	มากที่สุด

จากตาราง 3 พบว่า ผลการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 จำแนกรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ดังนี้ ด้านพลศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ด้านหัตถศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ด้านจริยศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และด้านพุทธิศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.54 ตามลำดับ

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน และระดับของผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) ด้านพุทธิศึกษา (Head)

ผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career)		\bar{x}	S.D	ระดับ
1	ผู้เรียนได้รับข้อมูล ความรู้จากการทำกิจกรรม	4.43	0.50	มาก
2	ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจทำกิจกรรม	4.40	0.63	มาก
3	ผู้เรียนกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และกรอบของกิจกรรมได้ด้วยตนเอง	4.63	0.49	มากที่สุด
4	ผู้เรียนอธิบายเหตุผลและความจำเป็นในการเลือกทำกิจกรรมได้	4.63	0.49	มากที่สุด
5	ผู้เรียนสามารถออกแบบกิจกรรมได้อย่างสร้างสรรค์ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง	4.70	0.53	มากที่สุด
6	ผู้เรียนมีการวางแผนบริหารความเสี่ยงหรือแผนสำรองไว้ล่วงหน้าก่อนการทำกิจกรรม	4.56	0.65	มากที่สุด
7	ผู้เรียนสามารถถอดบทเรียน และวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม	4.49	0.50	มาก
รวม		4.54	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) ด้านพุทธิศึกษา (Head) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายข้อพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านผู้เรียนสามารถออกแบบกิจกรรมได้อย่างสร้างสรรค์ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ด้านผู้เรียนกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และกรอบของกิจกรรมได้ด้วยตนเอง และด้านผู้เรียนอธิบายเหตุผลและความจำเป็นในการเลือกทำกิจกรรมได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 และด้านผู้เรียนมีการวางแผนบริหารความเสี่ยงหรือแผนสำรองไว้ล่วงหน้าก่อนการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 ตามลำดับ สำหรับด้านที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ผู้เรียนสามารถถอดบทเรียน และวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ด้านผู้เรียนได้รับข้อมูล ความรู้จากการทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 และด้าน ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ตามลำดับ

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) ด้านทัศนศึกษา (Hand)

ผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career)		\bar{x}	S.D	ระดับ
1	ผู้เรียนเกิดทักษะเกี่ยวกับอาชีพที่เลือกทำกิจกรรม	4.61	0.56	มากที่สุด
2	ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง	4.64	0.53	มากที่สุด
3	ผู้เรียนปฏิบัติตามกรอบของกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้	4.59	0.63	มากที่สุด
4	ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติกิจกรรม	4.63	0.54	มากที่สุด
5	ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	4.69	0.47	มากที่สุด
6	ผู้เรียนชี้แนะหรือแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติได้	4.68	0.52	มากที่สุด
7	ผู้เรียนสามารถเลือกกิจกรรมที่เป็นประโยชน์	4.64	0.56	มากที่สุด
รวม		4.64	0.54	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) ด้านทัศนศึกษา (Hand) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 ด้านผู้เรียนชี้แนะหรือแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ด้านผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง และด้านผู้เรียนสามารถเลือกกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ด้านผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ด้านผู้เรียนเกิดทักษะเกี่ยวกับอาชีพที่เลือกทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 และด้านผู้เรียนปฏิบัติตามกรอบของกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 ตามลำดับ

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน และระดับของผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) ด้านจริยศึกษา (Heart)

ผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career)		\bar{x}	S.D	ระดับ
1	ผู้เรียนตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ เสียสละ และมีน้ำใจ	4.60	0.49	มากที่สุด
2	ผู้เรียนยอมรับในความคิดที่หลากหลาย	4.63	0.48	มากที่สุด
3	ผู้เรียนรู้หน้าที่และมีความรับผิดชอบ	4.66	0.57	มากที่สุด
4	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.62	0.54	มากที่สุด
รวม		4.63	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) ด้านจริยศึกษา (Heart) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านผู้เรียนรู้หน้าที่และมีความรับผิดชอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.66 ด้านผู้เรียนยอมรับในความคิดที่หลากหลาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ด้านผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.62 และด้านผู้เรียนตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ เสียสละ และมีน้ำใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ตามลำดับ

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงมาตรฐาน และระดับของผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) ด้านพลศึกษา (Health)

ผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career)		\bar{x}	S.D	ระดับ
1	ผู้เรียนมีการควบคุม ดูแล และรักษาวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำกิจกรรมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ	4.65	0.48	มากที่สุด
2	ผู้เรียนดูแลและรักษาความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรม	4.73	0.50	มากที่สุด
รวม		4.69	0.49	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า ผลจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) ด้านพลศึกษา (Health) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 เมื่อจำแนกรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านผู้เรียนดูแลและรักษาความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.73 และผู้เรียนมีการควบคุม ดูแล และรักษาวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำกิจกรรมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career)

การวิเคราะห์ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้
ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ดังตารางที่ 7

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อการ
จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom
One Career)

ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลา เรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	\bar{x}	S.D	ระดับ
1 แนวทางการดำเนินงานมีขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง	4.51	0.55	มากที่สุด
2 ระยะเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม	4.61	0.52	มากที่สุด
3 เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ผู้เรียนสามารถกำหนด รูปแบบของกิจกรรมได้ตามความต้องการ	4.68	0.52	มากที่สุด
4 เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.61	0.52	มากที่สุด
5 มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ	4.60	0.49	มากที่สุด
6 เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำงานเป็นหมู่คณะ	4.65	0.53	มากที่สุด
7 เป็นการเปิดมุมมองและนำไปสู่การค้นพบศักยภาพของผู้เรียน	4.53	0.54	มากที่สุด
8 เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ 4 H (Head , Hand , Heart , Health)	4.63	0.56	มากที่สุด
9 เป็นกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น ผู้เรียนและครูที่ปรึกษาสามารถ ปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม	4.58	0.52	มากที่สุด
10 เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาชีพของผู้เรียน	4.68	0.50	มากที่สุด
รวม	4.56	0.52	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า ระดับความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.56 เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ผู้เรียนสามารถกำหนดรูปแบบของกิจกรรมได้ตามความต้องการ และด้านเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาชีพของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 ด้านเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำงานเป็นหมู่คณะ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.65 ด้านเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ 4 H (Head , Hand , Heart , Health) มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ด้านระยะเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม และด้านเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.61 ด้านมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.60 ด้านเป็นกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น ผู้เรียนและครูที่ปรึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 ด้านเป็นการเปิดมุมมองและนำไปสู่การค้นพบศักยภาพของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 และด้านแนวทางการดำเนินงานมีขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ตามลำดับ

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

จากการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career) จำนวน 4 คน ดังนี้

1. ควรมีการวางแผนร่วมกันและกำหนดการปฏิบัติในแนวทางที่ชัดเจน มีเวลาเพียงพอที่นักเรียนสามารถทำกิจกรรมได้ คือ อย่างน้อย 2 คาบ และมีตารางการทำกิจกรรมที่ชัดเจนทั้งเด็กและครูเพื่อให้งานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ
2. มีแนวทางส่งเสริมการปฏิบัติที่เป็นประโยชน์ แต่ด้วยระยะเวลาของกิจกรรมยังไม่สามารถลดเวลาเรียนในหลักสูตรได้ ความสำเร็จจึงอยู่ที่การปรับแนวคิดและการปรับหลักสูตรภาพรวมด้วย
3. ห้องเรียนและอุปกรณ์การสอนต้องเพียงพอกับจำนวนนักเรียน
4. กิจกรรมทุกอย่างนำไปสู่อาชีพได้จริง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สร้างและพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ 2) เพื่อศึกษาคูณลักษณะ 4 H ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ และ 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ โดยผู้วิจัยได้สรุปผลอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

1.1 การสร้างและพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่าแนวทางฯ มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และบริบทของโรงเรียน เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของแนวทางทั้ง 3 ด้าน มีดังนี้

1.1.1 ด้านที่มาของแนวทางฯ พบว่า เป็นแนวทางฯ ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้นตามกรอบของนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยมีการศึกษาวิเคราะห์สภาพบริบทของโรงเรียนควบคู่กับการที่พิจารณาคัดเลือกรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมสำหรับการจัดกิจกรรม

1.1.2 ด้านกระบวนการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ พบว่า กระบวนการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ มีวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน มีการใช้หลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมาเป็นกรอบในการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ มีการออกแบบแนวทางฯ สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการของโรงเรียน นอกจากนั้นยังมีขั้นตอนและคำอธิบายการดำเนินกิจกรรมที่ชัดเจน ผู้เกี่ยวข้องสามารถศึกษาและนำไปปฏิบัติได้โดยง่าย และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ และกระบวนการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ เป็นไปตามระยะเวลาที่กำหนด

1.1.3 ด้านคุณภาพของแนวทางฯ พบว่า แนวทางฯ มีคุณภาพสามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ได้ เนื่องจากเป็นไปตามวัตถุประสงค์

เป้าหมาย สอดคล้องกับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สภาพปัญหา ความต้องการ และบริบทของโรงเรียน มีการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในการสร้างและพัฒนาแนวทางฯ อย่างคุ้มค่า ประหยัด เหมาะสม เกิดประโยชน์สูงสุด อันจะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดทักษะ กระบวนการเรียนรู้ และเจตคติหลังจากการทำกิจกรรมตามแนวทางฯ และผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปสืบค้น พัฒนา และต่อยอดในอนาคตได้นอกจากนี้แนวทางฯ เป็นที่ยอมรับของผู้นำไปปฏิบัติ และสามารถนำไปเผยแพร่ให้แก่ผู้สนใจได้

1.2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะ 4 H ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จำแนกรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ดังนี้ ด้านพลศึกษา ด้านหัตถศึกษา ด้านจริยศึกษา และด้านพุทธิศึกษา จำแนกรายด้านได้ตามลำดับ ดังนี้

1.2.1 ด้านพุทธิศึกษา (Head) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายข้อพบว่า ด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านผู้เรียนสามารถออกแบบกิจกรรมได้อย่างสร้างสรรค์ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน สามารถปฏิบัติได้จริง ด้านผู้เรียนกำหนดแนวทางเป้าหมาย และกรอบของกิจกรรมได้ด้วยตนเอง และด้านผู้เรียนอธิบายเหตุผลและความจำเป็นในการเลือกทำกิจกรรมได้ และด้านผู้เรียนมีการวางแผนบริหารความเสี่ยงหรือแผนสำรองไว้ล่วงหน้าก่อนการทำกิจกรรม สำหรับด้านที่อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้เรียนสามารถถอดบทเรียน และวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการทำกิจกรรม ด้านผู้เรียนได้รับข้อมูล ความรู้จากการทำกิจกรรม และด้านผู้เรียนสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจทำกิจกรรม ตามลำดับ

1.2.2 ด้านหัตถศึกษา (Hand) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่าทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ด้านผู้เรียนชี้แนะหรือแนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติได้ ด้านผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง และด้านผู้เรียนสามารถเลือกกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ ด้านผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติกิจกรรม ด้านผู้เรียนเกิดทักษะเกี่ยวกับอาชีพที่เลือกทำกิจกรรม และด้านผู้เรียนปฏิบัติตามกรอบของกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ตามลำดับ

1.2.3 ด้านจริยศึกษา (Heart) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านผู้เรียนรู้หน้าที่และมีความรับผิดชอบ ด้านผู้เรียนยอมรับในความคิดที่หลากหลาย ด้านผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ และด้านผู้เรียนตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ เสียสละ และมีน้ำใจ ตามลำดับ

1.2.4 ด้านพลศึกษา (Health) ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านผู้เรียนดูแลและรักษาความสะอาดบริเวณที่ทำกิจกรรม และผู้เรียนมีการควบคุม ดูแล และรักษาวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำกิจกรรมให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ ตามลำดับ

1.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ผู้เรียนสามารถกำหนดรูปแบบของกิจกรรมได้ตามความต้องการ และด้านเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาชีพของผู้เรียน ด้านเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำงานเป็นหมู่คณะ ด้านเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ 4 H (Head , Hand , Heart , Health) ด้านระยะเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม และด้านเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ ด้านเป็นกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น ผู้เรียนและครูที่ปรึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ด้านเป็นการเปิดมุมมองและนำไปสู่การค้นพบศักยภาพของผู้เรียน และด้านแนวทางการดำเนินงานมีขั้นตอนที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริง ตามลำดับ

2. อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีประเด็นที่สนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

2.1 การสร้างและพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญ พบว่า แนวทางฯ มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และบริบทของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จุฑามาศ สุอาภรณ์ (2559) ที่ว่า แนวทางการบริหารกิจกรรมนักเรียนตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีดังนี้

1) ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน คือ โรงเรียนควรปรับรายวิชาที่เรียนโดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดกิจกรรมให้ครบตามหลัก 4H

2) ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนการสอนตามระดับชั้นหรือช่วงชั้น ซึ่งครูเป็นผู้กำหนดกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามศักยภาพ ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน

3) ด้านการดำเนินกิจกรรม คือ สถานศึกษาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้ผู้ ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ และผู้บริหารจัดการประชุมเพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินกิจกรรม

4) ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณ ปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูเป็นผู้จัดเตรียมสื่อ วัสดุ อุปกรณ์

5) ด้านการวัดและประเมินผล คือ สถานศึกษามีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดนิทรรศการวิชาการเพื่อให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.2 ผลการวิเคราะห์คุณลักษณะ 4 H ของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด จำแนกรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ตามลำดับ ดังนี้ ด้านพลศึกษา ด้านทัศนศึกษา ด้านจริยศึกษา และด้านพุทธศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุกัญญา งามบรรจง (2559) ที่ว่า ผู้เรียนที่ผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ 5 ขั้น ได้แก่ ขั้นที่ 1 เกิดแรงบันดาลใจ (Inspire) ขั้นที่ 2 เลือกสนใจตามฉันท (Choose) ขั้นที่ 3 เป้าหมายจัดปฏิบัติตามแผน (Aim & Act) ขั้นที่ 4 สะท้อนแก่นการเรียนรู้ (Reflect) และขั้นที่ 5 ยกย่องสู่คุณภาพ (Enhance) มีทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ 1) ความสามารถในการคิดเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดสร้างสรรค์ และการสร้างนวัตกรรม 2) ความสามารถในการทำงานเกี่ยวกับทักษะการสื่อสาร และการร่วมมือทำงานเป็นทีม 3) ความสามารถในการใช้เครื่องมือการทำงานเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสารสนเทศ การรู้เท่าทันสื่อ และการรู้เท่าทันเทคโนโลยีสารสนเทศ และ 4) การประพฤติและปฏิบัติในการดำรงชีวิตเกี่ยวกับการเป็นพลเมืองและพลโลก ความรู้ ทักษะ และเจตคติ อยู่ในระดับมากทุกด้าน

2.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาต่อการจัดกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อจำแนกรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านเป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ผู้เรียนสามารถกำหนดรูปแบบของกิจกรรมได้ตามความต้องการ และด้านเป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาชีพของผู้เรียน ด้านเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำงานเป็นหมู่คณะ ด้านเป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ 4 H (Head , Hand , Heart , Health) ด้านระยะเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม และด้านเป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ ด้านเป็นกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น ผู้เรียนและครูที่ปรึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ด้านเป็นการเปิดมุมมองและนำไปสู่การค้นพบศักยภาพของผู้เรียน และด้านแนวทางการดำเนินงานมีขั้นตอนที่ชัดเจนสามารถปฏิบัติได้จริง ตามลำดับ สอดคล้องกับแนวคิดของ นุตี รุ่งสว่าง (2543 : 24) กล่าวถึงลักษณะของคู่มือที่ดี ซึ่งส่งผลถึงความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. ด้านรูปแบบ มีขนาดรูปเล่มเหมาะสม ตัวอักษรอ่านง่าย ชัดเจน มีรูปภาพประกอบเหมาะสมกับเนื้อหาและการนำเสนอกิจกรรมแต่ละขั้นตอนมีความชัดเจน

2. ด้านเนื้อหา วัตถุประสงค์ของคู่มือกำหนดไว้ชัดเจน เหมาะสม ระบุขอบข่ายเนื้อหาคู่มือ ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ คำแนะนำการศึกษาคู่มือเขียนไว้ชัดเจน เข้าใจง่าย เนื้อหาความรู้มีความเหมาะสมตรงกับความต้องการและความจำเป็น

3. ด้านการนำไปใช้ กำหนดขั้นตอนการศึกษาคู่มือไว้ชัดเจน กำหนดกิจกรรม เนื้อหา และแบบฝึกได้สัมพันธ์กัน และมีกิจกรรมประเมินผลเหมาะสมกับเนื้อหาของคู่มือ

3. ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.1 ควรมีการศึกษาระดับความก้าวหน้า ความคงทนของพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยทำการศึกษาวิจัยจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มเดียวกัน

3.2 ควรมีการนำผลการวิจัยและแนวทางการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ไปทดลองใช้กับโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก เพื่อศึกษาประสิทธิผลของแนวทางการจัดกิจกรรมต่อไป

บรรณานุกรม

- จุฑามาศ สุธาพนธ์. 2559. แนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
นนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- วรฤดี ชำพลจิต, นาวาศรี. 2556. การบริหารกิจกรรมนักเรียนที่ส่งผลต่อคุณลักษณะของนักเรียน
นายเรือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มะลิวัน สมศรี. 2558. การพัฒนาคู่มือพัฒนาสมรรถนะทางวิชาการของครูผู้สอนในสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิรัช วรรณรัตน์. 2559. รายงานการวิจัยเรื่อง "ผลการดำเนินงานการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์เป็นพี่เลี้ยง".
กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- สุกัญญา งามบรรจง. 2559. รายงานการวิจัยเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้
เพื่อเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ผ่านกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน". กรุงเทพมหานคร : สำนักวิชาการ
และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2557 ก. รายงานการวิจัย แนวทางการพัฒนาการศึกษาไทย
กับการเตรียมความพร้อมสู่ ศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานเลขาธิการ
สภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2559 ก. คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน ลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____ 2559 ข. คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้. กรุงเทพมหานคร :
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____ 2559 ค. แนวทางการจัดกิจกรรมเรียนรู้ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่
1 - 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

הכנתה

ภาคผนวก ก
รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

1. นายพรเทพ แป้นเพชร

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร

2. นางสาวพรรัตน์ เอกพันธ์พงษ์

ตำแหน่ง รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร

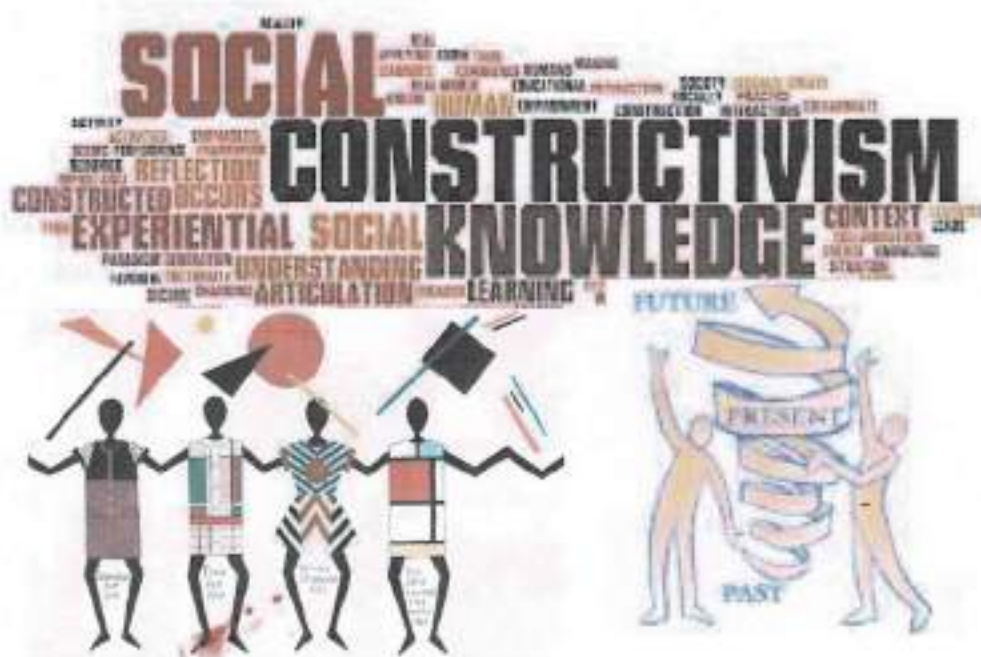
3. นางสาวจรรีรัตน์ พิชัยภาพ

ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร

ภาคผนวก ข
แนวทางการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ
ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

แบบบันทึกกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
 โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career)

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ภาคเรียนที่ ปีการศึกษา

ชื่ออาชีพ

ครูประจำชั้น

หัวหน้าห้อง

คำนำ

กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นนโยบายหนึ่งของการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่ 2 ที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดองค์ 4 แห่งการศึกษา คือ พุทธิศึกษา จริยศึกษา หัตถศึกษา และ พลศึกษา โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่นักเรียนเป็นผู้ดำเนินกิจกรรม และมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ช่วยเหลือนักเรียน

โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career : OCOC) เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ได้กำหนดให้นักเรียนคน ทุกชั้นเรียนได้สร้างกิจกรรมการเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพที่สนใจ เหมาะสมกับช่วงวัย และความพร้อมของแต่ละชั้นเรียน โดยมุ่งเน้นนักเรียนเป็นผู้คิด ผู้วางแผน ผู้ปฏิบัติ และผู้ประเมินผลการดำเนินกิจกรรม ตามแนวทางการเรียนรู้แบบ Constructivism ที่นักเรียนเป็นผู้วางแผนและสร้างความรู้ด้วยตนเอง

นอกจากนี้ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ได้นำกระบวนการของกิจกรรม 5 ส เข้ามามีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการทำงาน เพื่อให้นักเรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รู้จัดรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวม อันจะเป็นการสร้างพลโลกที่ดีสู่สังคม

กลุ่มบริหารงานวิชาการ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร หวังเป็นอย่างยิ่งว่าทั้งกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Career : OCOC) และกิจกรรม 5 ส จะเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักอาชีพต่าง ๆ ในเชิงลึก ประกอบกับช่วยปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ปลูกฝัง ค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นต่อไป

ดิเรฉัตร คงจันทร์

รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ

โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร

สารบัญ

คำนำ	ก
สารบัญ	ข
ส่วนที่ 1 แนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	1
บทนำ	2
รูปแบบและวิธีการดำเนินกิจกรรม	3
กระบวนการดำเนินงานโครงการฯ	4
คำอธิบายกระบวนการ	5
ปฏิทินการเรียนรู้กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ม.1 และ 4	7
ปฏิทินการเรียนรู้กิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ม.2 , 3 , 5 และ 6	8
ส่วนที่ 2 แบบบันทึกกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	9
แบบเขียนโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	10
แผนควบคุมความเสี่ยงของโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	14
บันทึกการเข้าร่วมกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	15
บันทึกผลกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	17
แบบบันทึกการจัดกิจกรรมรายบุคคล (AAR)	22
ตัวอย่างกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	23

ส่วนที่ 1
โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

**โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Job : OCOJ)
ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้**

บทนำ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงมีพระราชดำริในเรื่องการศึกษาว่า การจัดการศึกษาต้องดูภาพรวมทั้งประเทศ เพราะทุกวันนี้การศึกษาค่อนข้างอ่อนแอ และมุ่งเน้นการเรียนการสอนเนื้อหาบางเรื่องมากเกินไป ทรงมีพระราชดำริให้มีการนำองค์ 4 แห่งการศึกษา คือ ทักษะศึกษา จริยศึกษา ทดถศึกษา และพลศึกษา และหัวใจนักปราชญ์ คือ สุ จิ ปุ ลิ หมายถึง การฟัง การคิด การถาม และการเขียน ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของนักปราชญ์และบัณฑิต อีกทั้งยังเป็นเทคนิคในการช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ที่มากขึ้น โดยทรงมีพระราชดำริให้นำทั้งสองเรื่องมาใช้ในการจัดการศึกษา¹ ประกอบกับรัฐบาลได้มีนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ซึ่งเป็นนโยบายหนึ่งในการขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษา โดยโรงเรียนจะต้องมีการบริหารจัดการเวลาเรียนภาควิชาการควบคู่กับการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ให้นักเรียนปฏิบัติ และควรเป็นกิจกรรมที่หลากหลายที่ช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ เน้นความมีวินัย การช่วยเหลือ แบ่งปัน ความเสียสละ และการทำงานเป็นหมู่คณะ และที่สำคัญควรเป็นกิจกรรมที่กระตุ้นให้เด็กได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง และได้รับการพัฒนาอย่างเต็มความสามารถของตนเองอย่างถูกต้อง โดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าว นอกจากนี้รัฐบาลยังมุ่งเน้นให้สถานศึกษามีการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้เกี่ยวกับด้านอาชีพต่าง ๆ เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมในการเลือกศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร เป็นโรงเรียนในโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ รุ่นที่ 2 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของนโยบายดังกล่าว ที่สามารถจะพัฒนานักเรียน และเป็นแนวทางให้นักเรียนค้นพบศักยภาพของตนเอง จึงได้กำหนดโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ (One Classroom One Job : OCOJ) หรือกิจกรรมอาชีพสร้างสรรค์ (Creative Job) ขึ้น โดยกำหนดให้นักเรียนทุกชั้นเรียนร่วมกันระดมความคิดภายในชั้นเรียนของตน โดยมีครูที่ปรึกษาเป็นผู้ชี้แนะ เพื่อร่วมกันกำหนดอาชีพที่ต้องการจะเรียนรู้และลงมือปฏิบัติจริงตลอดระยะเวลา 1 ภาคเรียน

¹ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2558. คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน "ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้". กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้นำกระบวนการทำงานของ 5 ส เข้ามาเป็นกิจกรรมในการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยมุ่งเน้นในเป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังกระบวนการคิด ปลูกฝังค่านิยม และปลูกจิตสำนึกที่ดีให้แก่เด็ก

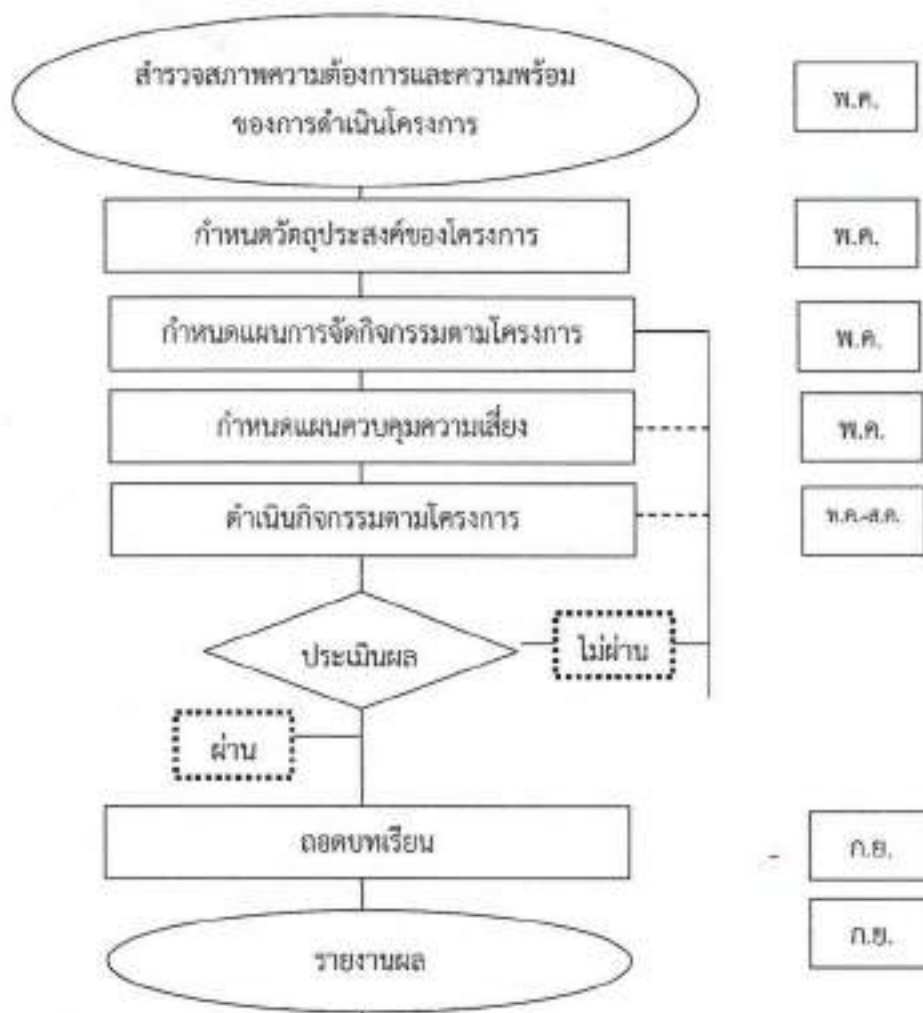
ดังนั้นเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน เกี่ยวกับการดำเนินโครงการกิจกรรมอาชีพสร้างสรรค์ ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่รัฐบาลได้กำหนดให้ทุกโรงเรียนเร่งดำเนินการนั้น กลุ่มบริการวิชาการ จึงได้กำหนดกรอบการดำเนินกิจกรรมโครงการฯ ให้ทุกห้องเรียนมีกิจกรรมอาชีพสร้างสรรค์ โดยบูรณาการร่วมกับคาบกิจกรรม 5 ส ในคาบที่ 9 ของทุกวันศุกร์

รูปแบบและวิธีการดำเนินกิจกรรม

กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีแนวทางการกำหนดกิจกรรมเพื่อให้สอดคล้องกับบริบท และศักยภาพของนักเรียนในแต่ละชั้นเรียน มี 3 รูปแบบ ดังนี้

รูปแบบที่ 1	รูปแบบที่ 2	รูปแบบที่ 3
โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายให้นักเรียนเลือกตามความถนัด ความสนใจ	โรงเรียนเปิดโอกาสให้นักเรียนเสนอกิจกรรม ครูเป็นที่ปรึกษา พิจารณา ดูแลช่วยเหลือ	โรงเรียนใช้รูปแบบที่ 1 และ รูปแบบที่ 2 โดยให้สอดคล้องกับสภาพและบริบทของโรงเรียน ชุมชน

กระบวนการดำเนินงานโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

คำอธิบายกระบวนการ

ขั้นตอน	การดำเนินการ
สำรวจสภาพความต้องการและความพร้อมของการดำเนินโครงการ	1. นักเรียนและครูร่วมกันศึกษาสภาพความพร้อม ความต้องการ และบริบทด้านการประกอบอาชีพของจังหวัดระนอง ของภาคใต้ หรือของประเทศไทย ตามความพร้อมและความสนใจของนักเรียน 2. นักเรียนและครูร่วมกันวิเคราะห์ความพร้อม เพื่อกำหนดกรอบของกิจกรรมการเรียนรู้ “โครงการอาชีพสร้างสรรค์” ของห้องเรียนตนเอง โดยเน้นให้นักเรียนทุกคนเกิดการปฏิบัติจริง
กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ	3. นักเรียนและครูร่วมกันกำหนดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ผ่านกิจกรรม “โครงการอาชีพสร้างสรรค์” ให้ครอบคลุมประเด็น ดังนี้ - ความรู้ด้านอาชีพนั้น ๆ - ความรู้ด้านทักษะและกระบวนการของอาชีพนั้น ๆ - คุณค่า ประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติ 4. นักเรียนและครูร่วมกันเขียนโครงการฯ
กำหนดแผนการจัดกิจกรรมตามโครงการ	5. นักเรียนและครูร่วมกันกำหนดแผนการจัดกิจกรรม กำหนดกรอบและระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมตลอดภาคเรียน
กำหนดแผนควบคุมความเสี่ยง	6. นักเรียนและครูร่วมกันกำหนดแผนบริหารความเสี่ยง โดยคาดการณ์ปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในระหว่างการดำเนินกิจกรรม
ดำเนินกิจกรรมตามโครงการ	7. นักเรียนและครูร่วมกันดำเนินกิจกรรมตามโครงการที่กำหนดไว้ โดยเน้นให้ผู้เรียนไปลงมือปฏิบัติกิจกรรม เน้นให้นักเรียนเกิดความรู้จากการทำกิจกรรมโครงการ (Head : ทฤษฎีศึกษา) เน้นให้นักเรียนเกิดการปฏิบัติ (Hand : ทักษะศึกษา) เน้นให้นักเรียนมีวินัย รู้จักหน้าที่ มีคุณธรรม (Heart : จริยศึกษา) และเน้นให้นักเรียนมีสุขอนามัยที่ดีในระหว่างการทำกิจกรรม รักความสะอาด ปลอดภัย (Health : พลศึกษา)

ขั้นตอน	การดำเนินการ
ประเมินผล	8. นักเรียนและครูร่วมกันประเมินผลการดำเนินงานกิจกรรม โดยพิจารณาผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกิจกรรม
ถอดบทเรียน	9. นักเรียนทุกคนถอดบทเรียน (AAR) สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการดำเนินงานเป็นรายบุคคล เพื่อนำไปใช้เป็นข้อมูลในครั้งต่อไป
รายงานผล	10. นักเรียนร่วมกันจัดทำรายงานผลการดำเนินงานพร้อมนำเสนอตามที่โรงเรียนกำหนด

ปฏิทินการเรียนรู้กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ม.1 และ 4

เวลาเรียน	:	ทุกวันอังคาร คาบที่ 7 - 8
สถานที่เรียน	:	ห้องประจำของนักเรียน / ครูประจำชั้นนัดหมายกับนักเรียน
ผู้รับผิดชอบ	:	นักเรียนและครูที่ปรึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4
ผู้ประเมิน	:	หัวหน้าระดับชั้น

สัปดาห์	วันที่	กิจกรรม/สถานที่	ผู้รับผิดชอบ
1	10 พค 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
2	17 พค 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
3	24 พค 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
4	31 พค 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
5	7 มิย 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
6	14 มิย 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
7	21 มิย 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
8	28 มิย 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
9	4-8 กค 59	สอบปลายภาคเรียนที่ 1 / 2559	ครูประจำชั้น/นักเรียน
10	12 กค 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
11	19 กค 59 *	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
12	26 กค 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
13	2 สค 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
14	9 สค 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
15	16 สค 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
16	23 สค 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
17	30 สค 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
18	6 กย 59	ประเมินและนำเสนอผลการดำเนินงานกิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
19	13 กย 59	ประเมินและนำเสนอผลการดำเนินงาน OCOC	ครูประจำชั้น/นักเรียน
20	19-23 กย 59	สอบปลายภาคเรียนที่ 1 / 2559	ครูประจำชั้น/นักเรียน

หมายเหตุ * หยุดวันอาสาฬหบูชา 19 กรกฎาคม 2559

ปฏิทินการเรียนรู้กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ม.2 , 3 , 5 และ 6

เวลาเรียน	:	ทุกวันศุกร์ คาบที่ 9
สถานที่เรียน	:	ห้องประจำของนักเรียน / ครูประจำชั้นนัดหมายกับนักเรียน
ผู้รับผิดชอบ	:	นักเรียนและครูที่ปรึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 , 3 , 5 และ 6
ผู้ประเมิน	:	หัวหน้าระดับชั้น

สัปดาห์	วันที่	กิจกรรม/สถานที่	ผู้รับผิดชอบ
1	13 พค 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
2	20 พค 59 *	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
3	27 พค 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
4	3 มิย 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
5	10 มิย 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
6	17 มิย 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
7	24 มิย 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
8	1 กค 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
9	4-8 กค 59	สอบปลายภาคเรียนที่ 1 / 2559	ครูประจำชั้น/นักเรียน
10	15 กค 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
11	22 กค 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
12	29 กค 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
13	5 สค 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
14	12 สค 59 **	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
15	19 สค 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
16	26 สค 59	กิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
17	2 กย 59	โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ครูประจำชั้น/นักเรียน
18	9 กย 59	ประเมินและนำเสนอผลการดำเนินงานกิจกรรม 5 ส	ครูประจำชั้น/นักเรียน
19	16 กย 59	ประเมินและนำเสนอผลการดำเนินงาน OCOC	ครูประจำชั้น/นักเรียน
20	19-23 กย 59	สอบปลายภาคเรียนที่ 1 / 2559	ครูประจำชั้น/นักเรียน

หมายเหตุ * หยุดวันวิสาขบูชา 20 พฤษภาคม 2559

** หยุดวันแม่แห่งชาติ 12 สิงหาคม 2559

ส่วนที่ 2
แบบบันทึกกิจกรรม
โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

แบบเขียนโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

1. ชื่อโครงการ

.....
(ระบุชื่ออาชีพ)
.....

2. หลักการและเหตุผล

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. วัตถุประสงค์ของโครงการ

.....
.....
.....
.....

4. เป้าหมายของโครงการ

4.1 เป้าหมายเชิงปริมาณ

.....

4.2 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

.....

5. ระยะเวลาดำเนินโครงการ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559

6. พื้นที่ดำเนินโครงการ

7. วิธีดำเนินการ (ตลอดภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559)

ขั้นตอน	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	ตัวชี้วัดความสำเร็จ
Plan	1. สำรวจความต้องการและความพร้อมของการดำเนินโครงการ	พ.ค.	ร้อยละ 90 มีความพร้อมในการดำเนินโครงการ
	2. กำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการ	พ.ค.	ร้อยละ 90 มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ครอบคลุม 4 H
	3. กำหนดแผนการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	พ.ค.	ร้อยละ 90 มีแผนกิจกรรมชัดเจน
	4. กำหนดแผนควบคุมความเสี่ยง	พ.ค.	ร้อยละ 90 มีแผนบริหารความเสี่ยง
Do	5. ดำเนินกิจกรรมตามโครงการและในกรณีที่มีการดำเนินงานไม่เป็นไปตามกำหนดขั้นตอนกิจกรรม ให้ใช้แผนบริหารความเสี่ยงที่กำหนดไว้	พ.ค. – ส.ค.	ร้อยละ 90 มีการดำเนิน
Check	6. ประเมินผลการดำเนินโครงการ	ส.ค.	ร้อยละ 90 มีเครื่องมือที่ประเมินผลโครงการตามวัตถุประสงค์
			ร้อยละ 90 ผลการดำเนินโครงการเป็นไปตามเป้าหมาย
Act	7. ถอดบทเรียน (After Action Review)	ส.ค.	ร้อยละ 100 มีการถอดบทเรียนหลังการดำเนินโครงการ
	8. รายงานผลโครงการ	ก.ย.	ร้อยละ 100 มีการรายงานผลโครงการครอบคลุมวัตถุประสงค์ ตรวจสอบได้

8. งบประมาณในการดำเนินโครงการ

.....

.....

.....

รวม บาท

9. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ ผู้เสนอโครงการ
 (.....)
 ตำแหน่ง หัวหน้าชั้นมัธยมศึกษาปีที่

ความเห็นครูประจำชั้น

.....

.....

ลงชื่อ ผู้เห็นชอบโครงการ
 (.....)
 ตำแหน่ง ครูประจำชั้นมัธยมศึกษาปีที่

ความเห็นครูหัวหน้าระดับชั้น

.....
.....

ลงชื่อ ผู้อนุมัติโครงการ
(.....)

ตำแหน่ง หัวหน้าระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่

แผนควบคุมความเสี่ยงของโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

1. ชื่อโครงการ

.....
.....

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

.....
.....
.....
.....

3. ความเสี่ยงที่คาดว่าจะเกิดขึ้นระหว่างโครงการ (จัดลำดับความเสี่ยง)

.....
.....
.....
.....

4. แผนการและวิธีการป้องกันความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น

.....
.....
.....
.....

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

.....
.....
.....
.....

บันทึกผลกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ และ 5 ส

วันที่	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ
10, 13 พค 59 (5 ส)	ปฐมนิเทศ ครูที่ปรึกษาพบนักเรียน	
(OCOC)		
(5 ส)		
(OCOC)		

บันทึกผลกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ และ 5 ส

วันที่	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ
(5 ส)		
(OCOC)		
(5 ส)		
(OCOC)		

บันทึกผลกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ และ 5 ส

วันที่	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ
4-8 มิย 59	สอบกลางภาค 1 / 2559	
(5 ส)		
(OCOC)		
(5 ส)		

บันทึกผลกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ และ 5 ส

วันที่	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ
(OCOC)		
(5 ส)		
(OCOC)		
(5 ส)		

บันทึกผลกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ และ 5 ส

วันที่	กิจกรรมที่ปฏิบัติ	ผลการปฏิบัติ
(OCOC)		
(5 ส)	สรุป ประเมิน และรายงานกิจกรรม 5 ส	
(OCOC)	สรุป ประเมิน และรายงานกิจกรรม โครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	
19-23 กย 59	สอบปลายภาค 1 / 2559	

แบบบันทึกการจัดกิจกรรมรายบุคคล (AAR) (ใช้สรุปเมื่อสิ้นภาคเรียน)

ชื่อ	ชั้น	เลขที่
วันที่	เดือน	พ.ศ.

1. เป้าหมายการดำเนินกิจกรรมในครั้งนี

.....

.....

2. การดำเนินกิจกรรมในครั้งนี

3. ผลการดำเนินงาน (พร้อมระบุหลักฐานและร่องรอยการดำเนินงาน)

.....

.....

.....

4. ปัญหา อุปสรรค และ/หรือข้อจำกัด และแนวทางแก้ไข

.....

.....

ลงชื่อ ผู้บันทึก
(.....)

ลงชื่อ ครูประจำชั้น
(.....)

ตัวอย่างกิจกรรมโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

กลุ่มวิชาการและทักษะ

การพัฒนาทักษะความเป็นเลิศเฉพาะด้าน

กิจกรรมการร่วมนักวิทยาศาสตร์

กิจกรรมการร่วมนักคณิตศาสตร์

กิจกรรมการร่วมนักประวัติศาสตร์และโบราณคดี

กิจกรรมการร่วมนักพูด นักแสดงละครเวที นักเล่าเรื่อง

กิจกรรมการร่วมนักภาษาศาสตร์ ฯลฯ

ศิลปวัฒนธรรม การแสดง

กิจกรรมศิลปะการแสดงที่บ้าน

กิจกรรมศิลปะการแสดงอาเซียน – สากล

กิจกรรมนักดนตรีไทย – ที่บ้าน

กิจกรรมจิตรกร

กิจกรรมงานช่าง 10 หมู่ ฯลฯ

กีฬาและนันทนาการ

กิจกรรมร่วมนักกีฬา

กิจกรรมร่วมนักนันทนาการ ฯลฯ

กลุ่มคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี

การใช้โปรแกรมต่าง ๆ

การออกแบบด้วยเทคโนโลยี ฯลฯ

กลุ่มเกษตรกรรม

การเพาะปลูก

การเลี้ยงสัตว์ ฯลฯ

กลุ่มสหกรณ์ – ธุรกิจ

งานประดิษฐ์

การประกอบอาหาร

การแปรรูปอาหาร

การค้าขาย / ธุรกิจค้าปลีก ฯลฯ

กลุ่มกิจกรรมอื่น ๆ ตามศักยภาพ

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการจัดกิจกรรม 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ
ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ
ของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่จัดทำขึ้นเพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพของโรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัด ระนอง ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1.1 เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะของนักเรียนโรงเรียนพิชัยรัตนาคารที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

1.2 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

2. แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 4 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

3. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ไม่มีผลกระทบใด ๆ ทั้งสิ้นต่อผู้ตอบแบบสอบถาม จึงขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้ตรงกับระดับความเห็นของท่านเพื่อประโยชน์ในการนำไปพัฒนาการดำเนินการต่อไป

ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

2

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับข้อมูลของท่าน

1. เพศ	☐ ชาย	☐ หญิง
2. ระดับชั้นที่ปรึกษา	☐ มัธยมศึกษาตอนต้น	☐ มัธยมศึกษาตอนปลาย
3. อายุงาน	☐ 0 - 5 ปี	☐ 6 - 10 ปี
	☐ 11 - 15 ปี	☐ 16 ปีขึ้นไป
4. ระดับการศึกษา	☐ ปริญญาตรี	☐ สูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ 2 คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ๖

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเห็นของท่าน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ที่	คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วม กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
ด้านพุทธิศึกษา (Head)						
1	ผู้เรียนได้รับข้อมูล ความรู้จากการทำกิจกรรม					
2	ผู้เรียนสืบค้นข้อมูลสารสนเทศ เพื่อนำมา ประกอบการตัดสินใจทำกิจกรรม					
3	ผู้เรียนกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และกรอบของ กิจกรรมได้ด้วยตนเอง					
4	ผู้เรียนอธิบายเหตุผลและความจำเป็นในการเลือก ทำกิจกรรมได้					

3

ที่	คุณลักษณะของนักเรียนที่เข้าร่วม กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
5	ผู้เรียนสามารถออกแบบกิจกรรมได้อย่างสร้างสรรค์ กำหนดขั้นตอนการดำเนินงานชัดเจน สามารถ ปฏิบัติได้จริง					
6	ผู้เรียนมีการวางแผนบริหารความเสี่ยงหรือแผน สำรองไว้ล่วงหน้าก่อนการทำกิจกรรม					
7	ผู้เรียนสามารถถอดบทเรียน และวิเคราะห์ผลที่ ได้รับจากการทำกิจกรรม					
ด้านทักษะ (Hand)						
8	ผู้เรียนเกิดทักษะเกี่ยวกับอาชีพที่เลือกทำกิจกรรม					
9	ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมจริง					
10	ผู้เรียนปฏิบัติตามกรอบของกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้					
11	ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ระหว่างปฏิบัติกิจกรรม					
12	ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้					
13	ผู้เรียนชี้แนะหรือนำให้ผู้อื่นปฏิบัติได้					
14	ผู้เรียนสามารถเลือกกิจกรรมที่เป็นประโยชน์					
ด้านจริยศึกษา (Heart)						
15	ผู้เรียนตรงต่อเวลา ซื่อสัตย์ เสียสละ และมีน้ำใจ					
16	ผู้เรียนยอมรับในความคิดที่หลากหลาย					
17	ผู้เรียนรู้หน้าที่และมีความรับผิดชอบ					
18	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้					
ด้านพลศึกษา (Health)						
19	ผู้เรียนมีการควบคุม ดูแล และรักษาร่างกายและ อุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการทำกิจกรรมให้อยู่ใน สภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ					
20	ผู้เรียนดูแลและรักษาความสะอาดบริเวณที่ทำ กิจกรรม					

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ฯ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความเห็นของท่าน

ระดับ 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ที่	ความพึงพอใจของครูที่ปรึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางโครงการ 1 ห้องเรียน 1 อาชีพ	ระดับความเห็น				
		5	4	3	2	1
1	แนวทางการดำเนินงานมีขั้นตอนที่ชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง					
2	ระยะเวลาในการทำกิจกรรมมีความเหมาะสม					
3	เป็นกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ผู้เรียนสามารถกำหนดรูปแบบของกิจกรรมได้ตามความต้องการ					
4	เป็นกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
5	มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ และบูรณาการ					
6	เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนทำงานเป็นหมู่คณะ					
7	เป็นการเปิดมุมมองและนำไปสู่การค้นพบศักยภาพของผู้เรียน					
8	เป็นกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะ 4 H (Head , Hand , Heart , Health)					
9	เป็นกิจกรรมที่มีความยืดหยุ่น ผู้เรียนและครูที่ปรึกษาสามารถปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม					
10	เป็นเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านอาชีพของผู้เรียน					

5

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล	นายเกียรติร คงจันทร์
วันเดือนปีเกิด	1 ธันวาคม 2527
การศึกษา	2549 ปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกภาษาและวรรณคดีไทย วิชาโทจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี 2551 ประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต 2556 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง 2556 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) แขนงวิชาไทยคดีศึกษา สาขาวิชามนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ตำแหน่งปัจจุบัน	รองผู้อำนวยการ โรงเรียนพิชัยรัตนาคาร จังหวัดระนอง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 14